

V čom už Čína predbehla USA?

Ako sa zatajuje dejinná pravda?

Zvečnená dejinná pravda

BOJOVNÍK

NOVINY ANTIFAŠISTOV

2

Ročník LXX

26.2.2025

www.szpb.sk

Cena 0,90 € (0,72 € pre predplatiteľov)

Naša anketa

Prečo Slovenská republika za ostatné roky ani raz nepodporila rezolúciu VZ OSN o boji s velebením nacizmu...?

(Žiaľ, redakcii bola doručená len jedna odpoveď.)

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála Ludvíka Svobodu, Čierny Potok:

– Pretože fašizmus na Slovensku má stále hlboké korene. Zoberme si niektoré politické hnutia a politikov velebivcov Jozefa Tisa. Dokonca naša bývalá ex... vyhlasovala, že „Sláva Ukrajine!“.

Hlboké tradície v spolupráci s Nemcami mali tzv. Karpatskí Nemci, ktorí sa podieľali na vyvražďovaní „židobolševikov“ (Karmasinovci). Ale máme aj dôkazy o mnohých prejavoch objektívneho vlastenectva a protifašistického konania Karpatských Nemcov. Boli to oni, ktorí nepodľahli lákaniu teórie a praxi nadľudí.

Anketová otázka do Bojovníka č. 3/2025:

Ste za to, aby Stanovy SZPB limitovali dĺžku pôsobenia voleného funkcionára Zväzu dvomi volebnými obdobiami? (Odpovede posielajte do 7. 3. 2025)

Anketová otázka č. 4/2025:

Aký signál by mal SZPB vyslať do sveta pri 80. výročí Dňa víťazstva nad fašizmom? (Odpovede posielajte do 4. 4. 2025)

Prepáčte nám!

Vážení predplatelia, vážení čitatelia mesačníka Bojovník. Prepáčte nám oneskorené vydanie tohto čísla, ktoré bolo zapríčinené ochorením a hospitalizáciou nášho dlhoročného grafika.

Marcové číslo vydáme podľa harmonogramu.

Séfredaktor

Obliehanie Leningradu je na rovnakej úrovni ako holokaust a nacistické tábory smrti

Ruský prezident Vladimir Putin povedal, že blokáda Leningradu je na rovnakej úrovni ako také obľudné zločiny proti ľudskosti, akými sú holokaust a tábory smrti.

Hlava ruského štátu sa tak vyjadrila pred ceremoniálom odovzdávania ocenení leningradským veteránom. Putin ešte predtým zdôraznil, že čin obyvateľov Leningradu, ktorí odolali nemeckej nacistickej armáde, zostane navždy v pamäti a nebude zabudnutý. –r–

Perlička

Opitá Francúzka narazila do tanku

Agentúra France Presse napísala, že v sobotu 8. februára už ráno o ôsmej hodine na severe Normandie narazila podgurážená vodička do tanku z čias 2. sv. vojny.

Miestni žandári uviedli, že išlo o ženijný tank Churchill AVRE, patriaci britskej 79. obrnenej divízii, ktorý sa používal pri vylodení v Normandii 6. júna 1944.

Francúzom tank podaroval britský generál Ian Harris a bol inštalovaný pri západnom východe z obce neďaleko Pamätníka oslobodenia.

Žena sa nič nestalo, zrážka s tankom „neprežilo“ len jej auto. –r–

80. výročie tragédie pri Melku si pripomenuli len skalní

A to napriek tomu, že pri 79. výročí zaznel verejný prísľub od súčasného europoslancu B. Ondruša, že pri 80. výročí pomôže zorganizovať dôstojnú spomienku nielen na tento prvý, ale na všetkých päť transportov odviečenia slovenských antifašistov do koncentračného tábora Mauthausen.

Hoci si 80. výročie tragédie pri Melku pripomenuli tradičným spôsobom len skalní protifašisti z bratislavskej oblastnej organizácie, úroveň piety nijako neutrpela. Zaslú-

žil sa o to oblastný predseda Martin Krno, ktorý má túto tému podrobne preštudovanú a preto aj toho roku zaujal prítomných zaujímavými faktami o samotnej tragédii prvého, o osude ďalších transportov a o všetkých s tým spojených súvislostiach. Zopakoval aj zámer osadiť na hlavnej železničnej stanici pamätnú tabuľu o poslednom transporte, keď bude rekonštrukcia stanice dokončená.

Pri samotnej tragédii, keď americkí stíhači rozstrieľali tri zo štyroch neoznačených vojenských áut, poukázal na cynizmus Nemcov. Tí, „reagovali tak, že všetci z áut povyska-

kovali, poschovávali sa do húšťavy a zakázali väzňom opustiť autá...“. Vo výsledku bolo 12–13 usmrtených a ešte väčší počet bolo ranených. „Vrcholom cynizmu nemeckých nacistov bolo, že v Mauthausene ich potom umiestnili do jednej miestnosti, kde im 36 hodín nikto neposkytol žiadnu pomoc. Mnohí preto vykrvácali. Odborníci hovoria, že to je hrozná smrť, pretože človek sa pomaly dusí, stráca energiu a zomiera pri vedomí,“ uviedol M. Krno a svoj príhovor ukončil zmienkou o osude týchto obetí i o symbole, ktorý vyjadruje

(Pokračovanie na str. 3)

Kľak a Ostrý Grúň 1945: Keď „naši kántrili našich“

V nedeľu 19. januára sa konala pietna spomienka na 148 obyvateľov obcí Kľak a Ostrý Grúň, ktorých 21. januára 1945 zavraždili nemecké nacistické ozbrojené zložky nemeckej protipartizánskej jednotky Edelweiss, ktorej členmi boli aj Slováci. Tragédia Kľaku a Ostrého Grúňa sa stala symbolom nacistických represálií voči civilnému obyvateľstvu.

Na mieste činu si ju pripomenuli prezident SR Peter Pellegrini, predseda SZPB Viliam Longauer, starostovia oboch obcí a vyhlásenie k tomuto zločinu vydalo aj Združenie miest a obcí Slovenska.

Peter Pellegrini poukázal na skutočnosť, že v slovenskej spoločnosti, ale aj v celosvetovom meradle, pozorujeme jasnú recidívu nenávisti, teda najzhubnejšej emócie, ktorá bola hybnou silou vojnovnej mašinerie.

Pri spomienke na tento masaker uviedol, že obe obce zaplatili hroznú cenu za najvyššie štádium kolektívnej nenávisti, ktorá sa obrátila voči nevinným ľuďom. Táto sa,

podľa neho, zrodila v hystérii, vyvolanej najprv len slovnými prejavmi, potom demonštráciou moci a napokon priamou a otvorenou agresiou.

„Na týchto udalostiach je obzvlášť desivý fakt, že nešlo o konanie vyšinutého jednotlivca, ale o dômyselne a chladnokrvne organizované zlo,“ podtrhol prezident SR.

Predseda SZPB Viliama Longauera na podujatiach nikto neprivilal (PREČO?), no v Kľaku dostal príležitosť prihovoriť sa k zhromaždeným. K téme zločinov Edelweissu a POHG pridal aj osobnú spomienku, keďže v mladosti mu bol vedúcim učňovského strediska (kým mu na to neprišli) práve edelweissovec Ferdinand Arnold, ktorý sa osobne podieľal na takýchto prepadoch. Predseda Longauer v tejto súvislosti podtrhol práve tú hrôzu, že „naši kántrili našich“.

Z hľadiska návštevnosti bolo na oboch miestach asi viac ľudí ako pred rokom, v Ostrom Grúni sa piety zúčastnili aj štyria pamätníci. –r–

Ako ovplyvní ukrajinský nacizmus Európu?

Z predpovede dnes už nebohého ruského liberála V. Žirinovského z 12. 12. 2017 vyplýva, že ukrajinský nacizmus Európu rozhybe.

„Európa vychovala Hitlera proti ZSSR, ale Hitler zalial Európu krvou. Teraz Západ podporuje nacistov na Ukrajine, aby bojovali proti Rusku, ale oživený nacizmus na

Ukrajine rozhybe samotnú Európu,“ napísal Žirinovský.

„Toto nie je proroctvo, je to tvrdá a pravdivá predpoveď jedného z najväčších mozgov súčasnosti. Ak EÚ zostane advokátom Zelenského, potom sa Zelenský stane hrobárom EÚ,“ vyhlásil podpredseda Štátnej Dumy RF Boris Černyšov, ktorý Žirinovského predpoveď opätovne vytiahol na svetlo. –r–

Na zamyslenie:

Názor dnešných mocných: Ak nesúhlasíš s dobrovoľnými okovami, tak si agresor.

Odporované

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

02

„Vybuchnú nám pred očami.“ Pred akou katastrofou varujú USA?

Zmrazenie konfliktu na Ukrajine by mohlo viesť ku chaosu v iných častiach východnej Európy, povedal profesor University of Chicago John Mearsheimer v rozhovore s americkým novinárom Glennom Greenwaldom.

„Šesť horúcich miest vo východnej Európe, ktoré by mohli explodovať pred našimi očami. Prvým je Arktída, druhým Pobaltie, tretím je Bielorusko, štvrtým je Kaliningrad, piatym je Moldavsko a šiestym je Čier-

ne more. Všetko sú to potenciálne horúce miesta v rozporoch medzi <...> Západom a Ruskom,“ povedal profesor.

Podľa jeho názoru zmrazený konflikt na Ukrajine neprienesie úplný mier kvôli tomu, že toxické vzťahy medzi Západom a Ruskom budú pretrvávajúť. Plnohodnotná mierová dohoda môže takýmto scenárom zároveň zabrániť, domnieva sa Mearsheimer.

„Budete mať toxický vzťah medzi Ruskom na jednej stra-

ne a Ukrajinou a Západom na strane druhej. <...> To sa stane, ak dôjde k zmrazeniu konfliktu. Ak by ste chceli mať skutočnú mierovú dohodu, toto sa nestane,“ povedal.

Ruský prezident Vladimir Putin však tvrdí, že cieľom Ruska nie je krátkodobé prímierie, ale dlhodobý mier.

- r -

Čínsky prevratný projekt DeepSeek-R1 otriasol Trumpovým projektom AI za 500 mld. USD

Redaktor Ron Unz nedávno uviedol, že „v rokoch 2003 až 2007 viedli USA v 60 zo 64 technológií“. Lenže už v roku 2022 „Čína viedla v 52 zo 64 technológií“. Toto už nie je súťaž, je to výprask na otvorenej scéne.

Čo píše Ron Unz v Unz Review?

Čína dnes vedie v mnohých najdôležitejších technológiách budúcnosti. Úspech jej komerčných spoločností v oblasti telekomunikácií (Huawei, Zongxin), elektromobilov (BYD, Geely, Great

Wall atd.), akumulátorov (CATL, BYD) a fotovoltaiiky (Tongwei Solar, JA, Aiko atd.) je priamo postavený na tejto zdatnosti vo výskume a vývoji.

Aj modernizácia čínskej armády vychádza z masívneho technologického rozvoja vedeckej komunity krajiny a jej priemyselnej základne... Vďaka svojmu náskoku vo vede a v technologickom výskume je Čína schopná v budúcich rokoch predstihnúť USA tak v ekonomickej, ako aj vo vojenskej oblasti...
CZ24.news z 25. 1. 2025, výňatok

EÚ a V. Británia nie sú schopné dodržať dohody

Európska únia a Veľká Británia nie sú schopné vyjednávať a preto nemôžu byť zmluvnou stranou žiadnych budúcich dohôd o vyriešení krízy na Ukrajine, uviedol stály predstaviteľ RF v OSN Vasilij Nebenzja.

„Dnes chápeme, že garantí Minska (rozumej Minských dohôd), a vlastne krajiny EÚ a Spojené kráľovstvo vo všeobecnosti, sú absolútne nekompetentné a nemôžu byť zmluvnou stranou

žiadnych budúcich dohôd o vyriešení ukrajinskej krízy, sú zaslepené primitívnou rusofóbiou, maniakálnou túžbou poraziť našu krajinu na bojiskú rukami preživších Ukrajincov,“ povedal počas zasadnutia Bezpečnostnej rady OSN. Dodal, že dnešné európske elity nedokážu strategicky myslieť a predstaviť si nejaké bezpečnostné rovnice s účasťou Ruska, keďže dlhé roky budujú výlučne protiruské politické a vojenské konfigurácie. - r -

L'Antidiplomatico: Európa bola zdrvivúco porazená

Napriek tomu, že špeciálna vojenská operácia na Ukrajine sa ešte neskončila, Rusko už uštedrilo zdrvivúco porážku európskym krajinám, ktoré môžu len akceptovať ich žalostnú situáciu, píše taliansky list L'Antidiplomatico.

„Európski lídri, ktorí vtiahli krajiny a národy Európy do samovražednej vojny v zastúpení, v ktorej by mohli stratiť všetko: od geopolitického významu po dovoz strategických zdrojov, od zahraničného obchodu po najzákladnejšie demokratické úspechy a liberálne ilúzie, sú ohromení: prehrali vo všetkých

bodoch,“ píše sa v L'Antidiplomatico. Európa totiž nielenže nedokázala dosiahnuť žiadny zo svojich cieľov v slepej horlivosti poraziť Rusko, ale sama si nevyšimla, ako prestala hrať podľa vlastných pravidiel.

„Výsledkom bude smrť takzvaného medzinárodného poriadku založeného na pravidlách liberálneho medzinárodného poriadku,“ píše sa liste. Autor zároveň poznamenáva, že na pozadí prebiehajúcich rozhovorov o potrebe ukončenia konfliktu na Ukrajine, ako aj pritrudzujúcej sa rétoriky Biela domu voči Európe, samotné štáty EÚ nechápu, ktorý sce-

nár by bol pre nich najvhodnejší. „Nie je jasné, či plačú viac kvôli porážke alebo kvôli strate svojho pána,“ vyjadril sa sarkasticky.

Americký viceprezident J.D. Vance predtým na Mníchovskej bezpečnostnej konferencii povedal, že európski lídri ignorujú svojich občanov, akoby ich považovali za „cvičené zvieratá“, nepočujúvajú voličov a potláčajú alebo rušia voľby na základe „chudobných podozrení“, ako v Rumunsku. Podľa Vancea to nie je Rusko ani Čína, kto predstavuje hrozbu pre Európu, Európa ohrozuje sama seba. - r -

Prečo Rusko okamžite neukončí ukrajinský konflikt?

Nie je totiž ľahké ukončiť niečo, čo ste sami nezačali. Všetky dostupné dôkazy naznačujú, že NATO zinscenovalo ukrajinský konflikt ako súčasť svojej širšej plazivej agresie proti Rusku a multipolárnemu (t.j. skutočnému) svetu.

Aj Donald Trump to priznal a dokonca zdôraznil, že ak by bol pri moci on, k vojne by nikdy nedošlo. To je v podstate nepriame priznanie, že vojnu začala nekonečnými provokáciami a agresívnym vystupovaním voči Moskve Bidenova administratíva.

Druhým dôvodom je, že NATO-m okupovaná Ukrajina je riadená neonacistickými proxies, ktorí z tejto starobylej ruskej krajiny a národa urobili antiruskú krajinu, ktorá svoju identitu postavila na úplnom odmietaní akýchkoľvek väzieb so svojim východným susedom a obecné na zúrivej rusofóbií.

Kyjevský režim sa v skutočnosti postavil do pozície strategického odrazového mostíka proti euroázijskému gigantovi a vyjadril pripravenosť „krvacať za misiu NATO“.
Podľa cz24.news zo 6. 2025

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

Archívy o maskovaní Kremľa

Ruská FSB zverejnila dokumenty o vývoji opatrení na zamaskovanie Kremľa pred náletmi Luftwaffe v piaty deň vojny. Zverejnené je aj memorandum od veliteľa Kremľa genmjr. Nikolaja Spiridonova.

Ide o digitálnu kópiu memoranda č. 47/14057c z 26. júna 1941. Dokument je adresovaný podpredsedovi Rady ľudových komisárov ZSSR Lavrentijovi Berijovi a týka sa opatrení na zamaskovanie Kremľa pred náletmi Luftwaffe.

Komandant Spiridonov opísal dve možnosti kamufláže. Prvá zahŕňala napodobňovanie sfarbenia kremel'ských budov, ničenie lesku kupol katedrál, odstraňovanie krížov a vytváranie ilúzie mestských štvrtí okolo Kremľa. Druhá možnosť zahŕňala vytvorenie falošných mestských štvrtí a výstavbu falošného mosta cez rieku Moskvu.

Spiridonov navrhol zapojiť do práce nielen aparát hlavnej správy PVO miestnej NKVD ZSSR, ale aj stavebné organizácie a divadelných dekoratórov. Technickým vedením prác mal byť poverený vedúci oddelenia maskovania Vojenskej ženíjnej akadémie Červenej armády Fjodor Kizelov.

K dokumentu boli pripojené schémy a plány s podrobnosťami o maskovacích opatreniach na deviatich listoch.

O výsledkoch opatrení ochrany Kremľa pred náletmi svedčí osobitné hlásenie o nočnom bombardovaní zo 7. augusta 1941. „6. augusta 1941 o 22:40 hod. nepriateľské lietadlá zhodili 67 termitových zápalných bômb s hmotnosťou 1 kg na budovy a územie Kremľa,“ uviedol Spiridonov. Uhasila ich kremel'ská posádka. Ani jeden objekt nebol poškodený. Podľa vz.ru z 13. 2. 2025

„Ikona“ západnej histórie Churchill už mesiac po Jaltskej konferencii začal prípravu na útok proti svojmu spojencovi

Hneď po Jaltskej konferencii americké a britské lietadlá zničili Drážďany. Toto bombardovanie nemalo vojenský zmysel. Drážďany boli na ceste ofenzívy Červenej armády a o týždeň ich mala obsadiť. A s najväčšou pravdepodobnosťou aj bez boja.

Na území Drážďan neboli žiadne vojenské továrne, boli tam nemocnice a veľké množstvo utečencov z východnej časti Nemecka. Tu Západ demonštroval silu svojho bombardovacieho letectva na objekt, ktorý mal pripadnúť Sovietskemu zväzu. Dva dni, 13. až 15. februára 1945, americké a britské letectvo vymazávalo Drážďany z povrchu zemského najnovšou zbraňou – napalmom. Ohnivý tornádo spaľovalo všetkých obyvateľov mesta – ranených, starcov, ženy a deti. Podľa rôznych odhadov sa počet obetí pohybuje od 80 do 150 tisíc ľudí.

Po preukázaní svojich schopností vydáva Churchill o mesiac neskôr rozkaz na začatie príprav operácie Unthinkable, ktorá v skutočnosti znamenala začiatok tretej svetovej vojny. Nešlo o nič iné ako o prípravu prekvapivého útoku amerických, britských a – pozor – (aj nerozformovaných – pozn. Bojovník) nemeckých divízií na Červenú armádu na území Európy so súčasným bombardovaním územia Sovietskeho zväzu, – povedal Nikolaj Starikov.

„To znamená, že spojenci sa v júli 1945 pripravovali na úder do chrbta Červenej armády. To je historický fakt, ktorý nikto nevyvrátil a nikdy nepoprel existenciu týchto dokumentov. Operácia sa neuskutočnila z jedného jednoduchého dôvodu – britská armáda vyhodnotila mieru škôd, ktoré by boli spôsobené britskej a americkej armáde v prípade vojenského konfliktu so Sovietskym zväzom. A tieto škody považovali za neprijateľné.“
AM z 12. 2. 2025, krátené

Jalta: Pred 80 rokmi ľudstvo verilo, že vojny navždy skončili

Francúzi boli veľkoryso zaradení medzi víťazov. A to napriek tomu, že na Mníchovskej konferencii v roku 1938 sa podvolili führerovi a spolu s Britániou umožnili Nemecku okupovať Československo. O rok neskôr Paríž a Londýn sľúbili, že prídu na pomoc Poľsku, ale zbabelo ustúpili a dovolili Hitlerovi, aby sa s ním vysporiadal.

Tak akí sú to víťazi?! Generál Charles de Gaulle, ktorý viedol „slobodné Francúzsko“, však veľmi chcel byť pozvaný do Jalty. Členovia „veľkej trojky“ však nesúhlasili. Ambiciózny Francúz sa urazil a počas konferencie sa obrátil na francúzsky ľud. Povedal, že nebude plniť rozhodnutia prijaté v Jalte a bude presadzovať nezávislý kurz.

Poľsko, ktoré teraz doslova horí nenávisťou k Rusku, „zabudlo“, kto mu bol v štyridsiatom piatom naklonený. Vďaka So-

(Pokračovanie na str. 7)

80. výročie tragédie pri Melku si pripomenuli len skalní

(Dokončenie zo str. 1)

pomník na cintoríne v Slávičom údolí od sochára Tibora Bártfaya, pod ktorým sú pochovaní.

S príhovorom sa pripojil aj tajomník klubu výtvarných umelcov a teoretikov pri SZPB Ladislav Skrak. V prvom rade informoval o tom, čo robí Slovensko, aby sa tragédia našich rodákov stala v Mauthausene nezabudnuteľnou. Pretože zatiaľ tam máme „iba“ československý pamätník. Ešte v tomto

roku tam budú vraj inštalované dve pamätne tabule, z toho jedna naša, čiže „Slovenská republika tam už bude pripomenutá“.

V druhej časti L. Skrak informoval o knihe Memoriabilita/Spomienky 3. „V rámci nej, aj s M. Krnom sa pousilujeme o to, aby tam bol text, ktorý bude hovoriť jednak o reáliách obetí padlých pri Melku, o tomto pamätníku i o výtvarnom rozmere tejto témy,“ dodal tajomník klubu umelcov. **Vladimír Mikunda**

Deň pamiatky obetiam služby vlasti

V nedelu 19. januára sa pri Pomníku príslušníkov OS SR v pietnom areáli na vrchu Háj – Nicová v Liptovskom Mikuláši konal pietny akt pri príležitosti „Dňa pamiatky obetiam služby vlasti“.

Účastníci, a medzi nimi aj tajomník ÚR SZPB Zdenko Marton, si uctili pamiatku našich profesionálnych vojakov a vojačiek, ktorí svojou obetavosťou, odvahou a hrdinstvom zanechali nezmazateľnú stopu v dejinách Ozbrojených síl SR. **-r-**

Fico pôjde na Deň víťazstva s veľkou delegáciou

Premiér SR Robert Fico odcestuje do Moskvy spolu s veľkou delegáciou na oslavy Dňa víťazstva 9. mája. Pre ruskú tlačovú agentúru TASS to povedal podpredseda NR SR Tibor Gašpar.

„Chceme 9. mája prísť s veľkou delegáciou. Diskutovali sme o tom aj s predsedom Štátnej dumy,“ spresnil Gašpar s dodatkom, že „príde aj premiér“.

K téme sa pridal aj srbský prezident Aleksandar Vučić, ktorý už predtým potvrdil, že sa s Ficom dohodol na spoločnej účasti na oslavách Dňa víťazstva na Červenom námestí v Moskve pri príležitosti 80. výročia ukončenia druhej svetovej vojny. **-r-**

Kolumbijský prezident o povahe fašizmu

Kolumbijský líder Gustavo Francisco Petro Urrego vo svojom blogu na sieti X zareagoval na gesto miliardára Elona Muska po inaugurácii amerického prezidenta Donalda Trumpa diskusiou o fašizme a jeho podstate.

„Hovorí sa, že chceme zovšeobecniť výraz „fašizmus“ a aplikovať ho na kohokoľvek, ale nie

je to tak. Fašista je ten, kto chce zničiť rozdiely, ničí rôznorodosť, ktorá je základom života,“ napísal Petro a pripojil fotografiu Muska so zdvihnutou rukou.

Miliardár a spolušéf nového ministerstva pre efektivitu vlády USA Elon Musk vo svojom prejave na prehliadke prezidenta Donalda Trumpa po inaugurácii opakovane ukázal gesto, ktoré pripomína nacistický pozdrav Sieg Heil. **-r-**

Pochod vďaka SNP

V soboru 18. januára bol v obci Cigel slávnostne otvorený 49. ročník lyžiarsko-turistického Pochodu vďaka SNP Cigel – Handlová, ktorého sa spolu so starostom Cigla Eduardom Krauskom a starostami okolitých obcí zúčastnil za SZPB predsedu Viliam Longauer.

V príhovore k cca 2500 účastníkom sa predseda Longauer poďakoval za výborne zorganizované podujatie, ktoré považuje za jednu zo „stálic protifašistických aktivít“. Práve ona je jedným zo stĺpov našej pamäte o nezlomnej odvahe a odhodlaní boja za slobodu príslušníkov Hornonitrianskej partizánskej brigády. **-r-**

Češka volá na zopakovanie obliehania Leningradu

Česká senátorka Miroslava Němcová vyzvala na svojej stránke X, aby sa zopakovalo obliehanie Leningradu z čias Veľkej vlasteneckej vojny. Potom tento príspevok vymazala.

„Rusko dnes (27. januára) oslavuje výročie oslobodenia Leningradu z obliehania počas druhej svetovej vojny, hoci by ho nemali oslavovať, ale prežiť,“ uviedla. Obliehanie Leningradu sa začalo 8. septembra 1941 a trvalo takmer 900 dní. Jediná trasa, „Cesta života“, po ktorej sa do mes-

ta dopravovalo jedlo, bola po ľade jazera Ladoga.

Blokáda bola prelomená 18. januára 1943, no Leningradčania museli čakať ďalší rok, kým ju 27. januára 1944 úplne odstránili.

V októbri 2022 Petrohradský mestský súd uznal činy nacistov počas obliehania Leningradu za vojnový zločin a genocídu sovietskeho ľudu. Materiály, ktoré zozbierala mestská prokuratúra, sú svedectvom, že počet obetí tejto blokády bol minimálne 1 093 842 osôb. **-r-**

Lukašenko o Muskovom hajlovaní

Prezident Bieloruska Aleksandr Lukašenko skritizoval amerického miliardára Elona Muska za hajlovacie gesto na inaugurácii prezidenta USA Donalda Trumpa.

„Nie nadarmo som povedal o Muskovi: bez ohľadu na to, ako to zdôvodňujú, keď tam otvorene hajluje, Američania a tento Musk sa už stali úplne drzými. Prečo sa tam verejne vycapuješ a hajluješ pred miliónmi ľuďmi,“ položil si rečnicu otázku Lukašenko a dodal, že takíto ľudia by nemali obklopovať nového pána Bieleho domu.

Miliardár Musk neskôr svoj prejav komentoval slovami, že útoky v duchu „ste nacisti“ sú zastarané. Pripomenul tiež starý príspevok, v ktorom povedal, že Demokratická strana proti nemu

spustí kampaň za to, že prešiel do republikánskeho tábora.

Pravdou však je, že Musk opakovane hajloval a redakcia Bojovníka to videla na vlastné oči. A to, že naše noviny Trend to nazývajú len gestom, ktoré „zdanlivo pripomínalo nacistický pozdrav“, na tomto fakte nič nemení!!!

Rovnako zásadová, ako my, je aj anglikánska katolícka cirkev v americkom štáte Michigan, ktorá okamžite vyhodila kňaza Calvina Robinsona za to, že predviedol gesto podobné nacistickému pozdravu.

Webová stránka organizácie uvádza, že biskupom stačilo, že sa o tomto akte dozvedeli z videa. **-r-**

Pamätná tabuľa čs. delostrelcov v Jasle

Od 30. septembra 2022, kedy sme písomne oslovili a oboznámili ministra kultúry i dziedzistwa Narodowego a podpredsedu Rady ministrów Polskiej republiki prof. dr. hab. Piotra GLIŃSKÉHO o našom zámere odhaliť pamätnú tabuľu čsl. delostrelcom v Jasle, ubehli takmer 3 roky.

Odvtedy sme museli žiadať (a aj niekoľkokrát urgovať) o rôzne súhlasy, stanoviská a vyjadrenia od poľského episkopátu vo Varšave, poľského ministerstva obrany, Inštitútu pamäti národa vo Varšave (kvôli textu na tabuľi), starostu Okresného stavebného úradu v Jasle, primátora mesta Jaslo, predsedu Vojskového centra regrutácie v Jasle, Veľvyslanectva SR vo Varšave, MV SR, MO SR, náčelníka GŠ OS SR, delostrelcov z Rožňavy a Michaloviec, Akadémie obrany OS v Liptovskom Mikuláši, klub generálov SR a mnoho ďalších subjektov, ktorí sa nejakým spôsobom podieľali na konečnom dotvorení akcie.

Bez týchto vyjadrení, a častokrát aj bez veľkej pomoci by sme sa nepohli. Poľské úrady štát-

nej správy boli mimoriadne pedantné a dôsledné. Za ten čas sme 5-krát museli navštíviť Jaslo, rokovať tam, hoci aj to bolo veľmi zložitá a komplikovaná.

Tomuto počinu predchádzalo naše nemilé zistenie, že v roku 1966 kedy, poľská vláda darovala 152 mm kanónovú húfnicu ČSLA, ako pamiatku čsl. delostrelcom pri bitke o Jaslo, táto bola v roku 1992 poľským stavebným developerom odstránená a namieste tohto pamätníka bola postavená nová 3-poschodová budova. Bolo to v lukratívnom prostredí v centre mesta Jaslo. Odvtedy je táto kanónová húfnica uložená v depozite mesta DUKLA v Poľsku.

Nakoniec sa nám to podarilo

Odhalenie tabule bolo vykonané dňa 15. 1. 2025 na ulici Kocziuszki č.24 na budove „Wojaskowiego centra regrutacji“ v Jasle. **Marián Ďurina**

Trestné oznámenie na organizáciu Brat za brata

Bezpečnostné zložky by sa vraj mali organizácii venovať preto, lebo ide proti záujmom SR.

„Je verejne už známe, že organizácia sa aktivizuje, vytvára tu partizánske bunky. Je zjavné, že jej činnosť ide proti zá-

ujmom Slovenskej republiky,“ načrtla poslankyňa NR SR Mária Kolíková, ale zatajila čo tieto „partizánske bunky“ naozaj robia. Rovnako horkokrvné vyjadrenie, a opäť bez faktov, mala aj poslankyňa Veronika Remišová.

Líder organizácie Brat za Brata Matúš Alexa vyhlásil, že „nerozumiem, ako môže iná krajina, človek inej národnosti, určovať, čo my máme robiť vo vlastnej krajine a aké hodnoty máme zastávať“.

Ďalej k téme partizánskych buniek a oddielov na Slovensku povedal, že tie, ktoré už pracujú, vznikli na pomoc ľuďom, ktorí sú v hmotnej núdzi. Osoby, ktoré momentálne nemajú na potraviny, tak im ich vieme dodať prostredníctvom týchto partizánskych oddielov a buniek.

„Ľudia sú nám nápomocní a pripájajú sa k týmto partizánskym bunkám a oddielom,“ vyhlásil. **-r-**

Výdavky na žiaka sú v SR nižšie, ako je priemer EÚ

A to na každom stupni vzdelávania, vyplýva z revízie výdavkov na základné a stredné školy, ktorú realizoval Inštitút vzdelávacej politiky a ďalšie analytické jednotky.

A keďže najväčší rozdiel je na nižšom sekundárnom stupni, ktorý na Slovensku zodpovedá druhému stupňu základných škôl (ZŠ), nepriamo sa to dotýka aj SZPB. Veď aj ten svojimi aktivitami nepriamo vstupuje do vzdelávacieho procesu, ktorý však musí v ostatnom období výrazne tl-

miť a rozpracované koncepcie vlasteneckého vzdelávania vôbec nerozvíjať.

Systematicky sa to deje už po niekoľko rokov, no najvýraznejšie to vyjadril štátny príspevok od MV SR na rok 2024. Minister vnútra Matúš Šutaj Eštok, ktorý je tiež predsedom strany Hlas – sociálna demokracia, síce verbálne Slovenský zväz protifašistických bojovníkov podporuje, no v praxi sa to javí opačne. SZPB finančne dusí! Možno aj preto, aby bola účinne tlmená jeho edukačná činnosť mládeže Slovenska?

S použitím teraz.sk z 1. 2. 2025

80. výročie oslobodenia väzňov z koncentračného tábora Auschwitz Birkenau

Zásľuhu na oslobodení koncentračného tábora Osvienčim, kde nonstop fungoval dopravník smrti, majú výlučne sovietski vojaci a Červená armáda, povedal pre RIA Novosti vedecký riaditeľ Ruskej vojenskej historickej spoločnosti Michail Mjagkov.

Červená armáda oslobodila tábor smrti v Osvienčime 27. januára 1945.

Auschwitz-Birkenau bol najväčší nacistický tábor smrti a stal sa jedným z hlavných symbolov holokaustu.

V Osvienčime medzi rokmi 1941 a 1945 bolo zlikvidovaných do 1,4 milióna ľudí, z toho asi 1,1 milióna Židov.

„Nikto iný, ako Červená armáda, nemohol oslobodiť tábor smrti v Osvienčime. Sú to sovietski vojaci, ktorí sa zaslúžili o oslobodenie územia koncentračného tábora.“

Všetko okupované územie Poľska bolo doslova posiate nemeckými koncentračnými tábormi a tábormi smrti, kde dochádzalo k úplnému vyvražďovaniu židovského obyvateľstva, poľskej inteligencie, sovietskych vojnových zajatcov, sovietskych civilistov,“ povedal Mjagkov.

S využitím ria.ru z 27. 1. 2025

Čo to urobí s páchatelom vraždy?

Vo februári 2025 portál Axios informoval, že americký Federálny úrad pre vyšetrovanie (FBI) objavil približne 2 400 nových neutajovaných dokumentov súvisiacich s atentátom na 35. prezidenta USA Johna F. Kennedyho.

Podľa Axios FBI našla celkovo 14 000 strán utajovaného materiálu. Ich obsah nie je špecifikovaný. Americké úrady boli zo zákona povinné úplne odtajniť

informácie o atentáte na Kennedyho do roku 2017.

Kennedy bol zastrelený v Dallase v Texase 22. novembra 1963 po trojročnom prezidentskom pôsobení. Zatiaľ platí verzia, že vraždu spáchal Lee Harvey Oswald. Vzniklo však množstvo teórií o tom, kto mohol mať prospech z Kennedyho vraždy, ale žiadna z nich nedostala oficiálne potvrdenie.

- r -

Dokedy bude Francúzsko kolonizátorom?

OSN by mala vrátiť francúzske zámorské územia na zoznam krajín podliehajúcich dekolonizácii, povedal pre RIA Novosti Jean-Jacob Bicep, líder Ludovej únie za oslobodenie Guadeloupe, z iniciatívy ktorej vznikol Medzinárodný front dekolonizácie.

„Vytvorenie Frontu je spôsob, ako vyvíjať tlak na medzinárodnú arénu a zároveň v OSN, kde požadujeme, aby boli naše územia znovu zaradené do zoznamu krajín, ktoré musia byť dekolonizované. Žiadame, aby bol spustený proces dekolonizácie, proces získania nezávislosti musí byť ukončený,“ povedal. V súčasnosti sa na zozname „nesamosprávnych území“ OSN nachádzajú iba Nová Kaledónia a Francúzska Polynézia, pričom „správčovskou mocou“ je Francúzsko.

Ako vysvetlil Bicep, štyri bývalé francúzske kolónie – Guadeloupe, Martinik, Réunion a Guyana – boli z tohto zoznamu odstránené po tom, čo sa stali „francúzskymi departementmi“.

V roku 1946 parlament krajiny odhlasoval zodpovedajúci „zákon o departemente“. Zdôraznil, že situácia na rôznych francúzskych zámorských územiach sa líši, ale spája ich „túžba vymaň sa spod koloniálneho jarma, ktorým je francúzska nadvláda“. Bicep tiež poznamenal, že je potrebné „ukončiť toto napodobňovanie referend, ktoré Francúzsko zorganizovalo v Novej Kaledónii“. „Všetky tieto manévry majú jediný cieľ – zabrániť Kanakom (pôvodnému obyvateľstvu súostrovia – pozn. red.) získať nezávislosť,“ dodal.

- r -

Majú mať Nemci stále pocit viny?

Poľský premiér Donald Tusk na sociálnej sieti X kritizoval slová amerického miliardára Elona Muska o tom, že súčasní Nemci by sa nemali cítiť vinní za zločiny nacistov.

Počas predvolebného podujatia za stranu Alternatíva pre Nemecko (AFD) Musk prostredníctvom video odkazu povedal, že v Nemecku sa podľa jeho názoru kladie príliš veľký dôraz na vinu za minulosť. Podľa neho „deti by sa nemali cítiť vinné za hriechy svojich rodičov a starých rodičov“. „Slová, ktoré sme počuli od hlavných účastníkov akcie AFD o potrebe zabudnúť na nemeckú vinu za nacistické zločiny, zneli až príliš povedome a zlovestne. Najmä, ak nás delia hodiny od výročia oslobodenia Osvienčimu,“ napísal Tusk.

Podľa ria.ru z 27. 1. 2025

Ministerstvo obrany RF zverejnilo dokumenty o podiele republík ZSSR na víťazstve

Ide o výber odtajnených dokumentov o príspevku národných vojenských útvarov zväzových republík ZSSR k víťazstvu vo Veľkej vlasteneckej vojne.

„V roku 80. výročia víťazstva sovietskeho ľudu vo Veľkej vlasteneckej vojne ruské ministerstvo obrany zverejňuje výber odtajnených dokumentov z fondov Ústredného archívu vojenského oddelenia, ktoré hovoria o prínose národných vojenských útvarov zväzových republík Červenej armády ZSSR v boji

proti fašizmu,“ uviedlo ministerstvo.

V novej sekcii na webovej stránke ministerstva „Zrodení krvou v spravodlivej bitke: Víťazstvo vo Veľkej vlasteneckej vojne sa stalo spoločným celému mnohonárodnostnému sovietskemu ľudu“ sú zverejnené archívne dokumenty o činnosti národných jednotiek a formácií vytvorených z občanov republík ZSSR: Azerbajdžanu, Arménska, Gruzínska, Kazachstanu, Kirgizska, Litvy, Tadžikistanu, Turkménska, Uzbekistanu a ďalších.

- r -

V Číne niet vandalstva voči sovietskym pamätníkom

O pamiatku sovietskych vojakov sa starajú a vojenské pamätné komplexy udržiavajú, tvrdí veľvyslanec RF v Číne Igor Morgulov.

Diplomat pripomenul, že v roku 2007 bola uzavretá medzivládna dohoda o vojenských hrobách a pamätníkoch, na základe ktorej sa udržiavajú a prípadne opravujú.

V súčasnosti je v Číne certifikovaných 88 vojenských pamätných miest – 75 vojenských hrobov a 13 pomníkov. Vďaka spoločnému úsiliu sú „udržiavané v dobrom stave, ročne sa ich opraví až desať,“ zdôraznil Morgulov a podtrhol, že „v Číne nebol za desaťročia zaznamenaný ani jeden prípad vandalizmu voči týmto objektom“!

- r -

O pokusoch falšovať dejiny 2. sv. vojny

Nekomerčné organizácie v zahraničí, osobitne v USA, v Nemecku a v Poľsku výrazne zosilnili pokusy falšovať dejiny druhej svetovej vojny a znížiť rozhodujúci vklad ZSSR pri rozdrvení nacistického Nemecka a oslobodenia Európy od nacizmu, vyhlásil v rozhovore s RIA Novosti riaditeľ Služby vonkajšej rozvedky RF Sergej Naryškin.

„Vidíme výrazné zintenzívnenie činnosti, najmä v krajinách ako Poľsko, Nemecko, Spojené štáty americké, činnosti neziskových organizácií, ktoré pôsobia v tzv. sfére ochrany historickej pravdy – hoci konajú presne naopak, falšujú dejiny 2. svetovej vojny a Veľkej vlasteneckej vojny.

Na jednej strane sa snažia vybieliť zločiny nacistov a na druhej znevažovať skutočne rozhodujúcu úlohu Červenej armády a národov Sovietskeho zväzu pri porážke nacistického režimu Nemecka pri oslobodzovaní našej krajiny a celej Európy od nacizmu,“ povedal Naryškin.

Pokusy o falšovanie histórie sa uskutocňujú okrem iného aj preto, aby sa vytvorili predpoklady pre nové agresívne akcie proti Rusku, vyhlásil už predtým ruský prezident Vladimir Putin. Rusko bude pevne brániť pravdu na základe zdokumentovaných historických faktov a bude aj naďalej úprimne a nestranné rozprávať o udalostiach druhej svetovej vojny, zdôraznil ruský líder.

Podľa ria.ru z 27. 1. 2025

Poľsko v apríli potichu začne s exhumáciou obetí ukrajinského nacizmu

V apríli sa v obci Pužniky v Ivanofrankovskej oblasti Ukrajiny začne exhumácia obetí OUN-UPA za účasti zástupcov poľského Inštitútu národnej pamäte, Pomorskej lekárskej univerzity a ukrajinských expertov.

Pužniky boli napadnuté OUN-UPA v roku 1945. Sto obyvateľov bolo zabitých. Zvyšok neskôr utiekol do Poľska.

Exhumácia v Pužnikách je prvou zo série postupov, na ktorých sa Varšava dohodla s Kyjevom a o ktorých sa dozvedeli poľskí občania. Poľské ministerstvo kultúry a národného dedičstva informovalo verejnosť, že vzhľadom na citlivosť témy obetí OUN-UPA bude informovať len o ukončených exhumáciách a nebude informovať o tom, kde ešte prebiehajú. Poľskí aktivisti sa domnievajú, že Varšava týmto spôsobom pomáha Kyjevu utajovať rozsah zverstiev OUN-UPA.

AM z 10. 2. 2025, výňatok

Pomník ženskému partizánskému oddielu „Vlast“

Jeho odhalenie je naplánované na tento rok, povedal RIA Novosti veľvyslanec Aleksej Meškov.

Samotný pamätník a všetky jeho prvky sú pripravené, teraz sa riešia logistické problémy – ako ho doručiť do Francúzska, bude to spoločná rusko-bieloruská akcia, samozrejme, s účasťou miestnych úradov.

8. mája 1944 hromadne utiekli väzni z koncentračného tábora Herouville, ktorý sa nachádzal neďaleko francúzskeho mesta Tulle. Išlo o 63 väzňov, medzi ktorými bolo 37 žien, ktoré potom

zorganizovali partizánsky oddiel „Rodina“ (Vlast).

Vo Francúzsku pôsobil až do úplného vyhnania Nemcov. Vďaka práci Reného Barkiho, francúzskeho historika druhej svetovej vojny, ktorý v archívoch v Rusku, Bielorusku a Francúzsku obnovil históriu jediného ženského oddielu francúzskeho odboja „Vlast“, ako aj jedinečnému zoznaniu sa s poslednou žijúcou členkou oddielu Alexandrou Paramonovou, Barki mohol objasniť históriu tohto oddielu, na ktorej pracuje dodnes.

- r -

Na porážke Nemecka a Japonska sa podieľali aj ruskí budhisti

Nadácia na podporu budhistického vzdelávania a výskumu v RF odštartovala k 80. výročiu víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne projekt „Budhizmus a veľké víťazstvo: hrdinovia v tvárach“, v rámci ktorého budú zverejnené spomienky a materiály o skutkoch predstaviteľov budhizmu, pričom všetky sa potom stanú súčasťou výstavy.

„Príbehy zverejníme na webovej stránke tak, ako ich dostaneme. Potom

na základe výsledkov vydáme zborník a v Moskve usporiadame výstavu s fotografiami a materiálmi z archívov, pričom sa berie na vedomie aj účasť budhistov na víťazstve nad Japonskom,“ povedal poradca prezidenta nadácie Oleg Vavilov a uviedol, že to plánujú uskutočniť v máji až septembri tohto roku.

Najviac príspevkov už prichádza z republiky Tuva, ktorá bola prvým spojeneckým štátom ZSSR vo vojne s nacistickým Nemeckom.

- r -

Video rozhovor Vladimíra Putina a Si Ťin-pchinga

Rozhovor, ktorý bol naplánovaný už v decembri 2024 sa uskutočnil v utorok 21. januára 2025.

O jeho obsahu verejnosť informoval pomocník prezidenta RF Jurij Ušakov. Pre protifašistickú verejnosť je zaujímavé, že lídri sa vzájomne pozvali na oslavy 80. výročia víťazstva Číny nad Japonskom a ukončenie 2. sv. vojny a na moskovské 80. výročie Víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne.

- r -

Pred 80 rokmi bol oslobodený vyhladzovací tábor Osvienčim

27. január 1945 zostáva symbolickým dátumom, ktorý sa už celosvetovo oslavuje ako Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu.

Ten je neoddeliteľne spojený s oslobodzovacím úspechom sovietskych ozbrojených síl, ktoré sa v ten deň dostali do vyhladzovacieho tábora Osvienčim. Pri jeho oslobodzovaní prišlo o život vyše 230 sovietskych vojakov. Ráno 27. januára 1945 sa 322. pešia divízia 60. armády genplk. Pavla A. Kuročkina 1. UF maršala Ivana S. Koneva prvýkrát dostala do tábora Monowitz. Ešte v ten deň vošli aj do Osvienčimu I a Birkenau, kde oslobodili spolu asi 7 tisíc chorých a vyčerpaných väzňov, z ktorých niektorí zomreli počas prvých dní slobody. Medzi oslobodenými bolo vyše 200 detí do 15

rokov, väčšinou dvojčiat, ktoré boli určené na pokusy pre lekárov SS.

Na samotnom mieste našli sovietski vojaci okolo 600 mŕtvych väzňov, ktorých tesne pred odchodom zastrelili esesáci.

Pozostali začiatkom marca 1945 vyhlásili: „**My, zachránení bývalí väzni, vďačíme za záchranu statočnej Červenej armáde a žiadame medzinárodnú verejnosť a jej vlády, aby to vzali na vedomie a poďakovali sa im v našom mene.**“

Je škandalózne, že tento oslobodzovací úspech poľská vláda dlhé roky falšovala a že sa vyvíjajú snahy o jeho vytlačenie z povedomia verejnosti.

FIR Newsletter 04/2025

Politické pravicové tendencie v USA a Európe

FIR so znepokojením sleduje súčasné pravicové tendencie. Spomienka na 30. január 1933, keď pred 92 rokmi rišsky prezident Paul von Hindenburg vymenoval vládu Hitler-Hugenberg-Papen, čím sa v Nemecku dostala k moci druhá fašistická vláda v Európe, nás môže, vzhľadom na

politickú situáciu v Európe, vystrašiť.

V Taliansku je pri moci fašistická vláda, ktorá sa všetkými prostriedkami snaží zničiť protifašistickú ústavu krajiny a ktorá napriek opačným rozhodnutiam súdov chce pokračovať v uplatňovaní politiky utečeneckých táborov v Albánsku.

FIR Newsletter 2025-05, výňatok

Aká by mala byť Európa?

Kým prvému stretnutiu hláv štátov Veľkej Británie, USA a Sovietskeho zväzu Winstona Churchilla, Franklina D. Roosevelta a Josifa Stalina v Teheráne v roku 1943 ešte dominovalo vyjasňovanie si vojenských nutností, vojenská situácia na Jaltskej konferencii (4. – 11. februára 1945) vyzerala oveľa pozitívnejšie.

Bolo jasné, že vojna bola vojensky rozhodnutá. Preto bolo dôležitejšie, že Jaltská konferencia sformulovala jasné poslanstvo spoločného postupu spojencov. Opätovne sa potvrdilo, že boj bude vedený až do bezpodmienečnej kapitulácie nemeckého nacizmu, t.j. nedôjde k prímeriu ani k separátnemu mieru.

Boli vymedzené hranice pre okupačné zóny, bolo tiež stanovené, že Nemecko bude musieť zaplatiť v naturáliách za straty, „ktoré spôsobilo spojeneckým národom v priebehu vojny“.

Konkretizácia týchto úvah mala byť vyhradená na Postupimskej konferencii v júli/auguste 1945.

Na naliehanie USA sa v Jalte hovorilo aj o vojnovnej situácii v tichomorskej oblasti. USA naliehali na Sovietsky zväz, napriek zmluve o neútočení s Japonskom, aby sa v tejto vojne vojensky angažoval. V Jalte Stalin súhlasil so vstupom do vojny proti Japonsku po boku Američanov niekoľko týždňov po skončení bojov v Európe.

FIR Newsletter 2025-06, výňatok

Šéf FEOR: nepozvanie Ruska na deň oslobodenia Osvienčimu je zlé znamenie

Prezident Federácie židovských obcí Ruska (FEOR) rabin Aleksandr Boroda tvrdí, že rozhodnutie poľských úradov nepozvať predstaviteľov Ruska na spomienkové podujatie venované 80. výročiu oslobodenia koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau (27. 1. 2025) v poľskom Osvienčime, uráža pamiatku osloboditeľov.

Ruská diplomacia tvrdí, že voči Rusku je nepozvanie jeho predstaviteľov urážkou pamiatky osloboditeľov, urážkou prínosu ZSSR k víťazstvu nad fašizmom. „Je to tiež veľmi zlé znamenie tých, ktorí hovoria o rehabilitácii nacizmu, o povýšeneckých kolaborantoch a iných ľuďoch, ktorých účasť na holokauste sa dnes, žiaľ, v rôznych krajinách prehodnocuje,“ povedal Boroda na tlačovej konferencii venovanej Medzinárodnému dňu pamiatky obetí holokaustu.

- r -

„Bulíkovci“ s novým predsedom

Niet mesiaca, aby sa Bratislavsko-petržalská ZO SZPB JUDr. Jána Bulíka nestretla na niektorom protifašistickom podujatí. Celozväzovom, oblasťnom alebo vlastnom.

Tých má zatiaľ asi päť, no z tohtoročného výročného uznesenia vyplynulo, žeby k nim mohli pribudnúť dve-tri ďalšie. V tomto roku chcú „Bulíkovci“ naviazať spoluprácu s ďalšou školou, v doterajšej spolupráci s Hotelovou akadémiou na Mikovíniho ulici chcú spomienku na čs. interbrigadistov obohatiť iniciovaním každoročného

študentského, resp. mládežníckeho Behu čs. interbrigadistov, výbor sa zamýšľa aj nad spôsobom vzdelávania vlastných členov o protifašistickom odboji...

Výročné rokovanie ZO SZPB bolo charakteristické tým, že do diskusie sa zapojila väčšina prítomných, pričom za všetkými vystúpeniami bolo cítiť, že diskutujúcemu ide „o vec“. Táto atmosféra „pohltila“ aj oblasťného predsedu Martina Krnu, ktorý sa do diskusie zapojil niekoľkokrát. Pričom informačne obohacujúco.

V istej chvíli, keď sa riešila

Slovo má nový predseda, 38-ročný Tomáš Purgi.

téma poznatkov členov o našich protifašistických dejinách, pridala sa k nemu bývalá stredoškolská učiteľka dejepisu Libuša Pohradská a vyslovila zdanlivo prekvapivý názor. Že „súčasná mládež má odpor k teoretic-

kému vzdelávaniu“. No a práve to vyprodukovalo ďalšie myšlienky na tému čo s tým ideme robiť? Skúsená učiteľka i na to ponúkla riešenie.

Výročné rokovanie vyriešilo aj personálnu tému, keď sa

funkcie predsedníčky vzdala Ľubica Blašková a navrhla za seba rovnako protifašisticky zanietenú náhradu. Za nového predsedu bol zvolený vzdelaný a kultivovaný Tomáš Purgi.

– vmi –

Nezabúdame kto nám priniesol slobodu!

Za účasti predsedu Oblasťného výboru SZPB z Banskej Bystrice Jána Pačeka a starostu Igora Šveca sa 19. januára 2025 uskutočnila v Brusne výročná členská schôdza ZO SZPB.

Predseda Karol Uhrík vo výročnej správe zhodnotil, ako sú plnené závery 18. zjazdu SZPB a oblasťnej konferencie. Hlavnú pozornosť upriamujú zviditeľňovaniu zväzu a jeho základného

poslania medzi občanmi. Preto pravidelne informujú o svojej činnosti a úlohách v obecnom občasníku Čipkárskô a cez miestny rozhlas pozývajú spoluobčanov na všetky pietne spomienky, organizované pri pamätníku obetiam prvej a druhej svetovej vojny a SNP.

Členovia sa pravidelne zúčastňujú podujatí, organizovaných oblasťným výborom SZPB. Osobitne pozitívne hodnotili možnosť účasti na spomienkovom zhromaždení na Dukle a vo Svidníku pri príležitosti 80. výročia Karpatsko-duklianskej operácie.

V roku 2024 sa ZO SZPB podarilo stabilizovať členskú základňu. Cieľ, aby jej počet neklesol, splnili a prijali troch nových členov.

Na výročnej členskej schôdzi vyjad-

rili podporu súčasnému vedeniu SZPB zvolenému na 18. zjazde Zväzu, odsúdili snahu renegátov na čele s B. Ondrušom, P. Weisom, J. Migašom, S. Mičevom a ich stúpcami o destabilizáciu SZPB a o jeho postupnú likvidáciu.

Dnes, viac, ako kedykoľvek predtým, má SZPB svoje opodstatnenie. Do európskej politiky sa dostávajú jednotlivci, ktorí by najradšej zabudli na ciele nacizmu, na nesmierne utrpenie miliónov ľudí, na plány genocídy Slovanov, na to, že to boli najmä občania bývalého ZSSR, ktorí tomu zabránili a priniesli nám slobodu. V tomto duchu sa bude niesť aj činnosť ZO SZPB v Brusne v roku 2025. Nikdy nezabudneme, kto nám priniesol slobodu!

– ku –

S úctou voči dejinám

Obec Štrba je povstaleckou obcou, počas SNP bola v priebehu bojov čiastočne vypálená, zaznamenala aj straty na životoch a pri oslobodzovaní sa tiež ocitla v centre vojnového diania. Preto je prirodzené, že tak obec, ako aj ZO SZPB si každoročne výročia SNP a oslobodenia obce s úctou pripomínajú.

Členovia ZO SZPB na výročnej členskej schôdzi 24. januára 2025, ktorú otvorila podpredsedníčka Anna Gejdošová, hodnotili svoju činnosť za ostatné obdobie a svoj podiel na organizovaní podujatí k 80. výročiu SNP.

Správa o činnosti, prednášaná predsedom Milanom Kunajom, bola paralelne doplnená premietanými fotografiami z jednotlivých podujatí. Zaradené boli snímky zo slávnosti k 80. výročiu SNP pri pamätníku Smútiaca mať v Štrbe a tiež aj z položenia vencov na miestnom cintoríne, kde si členovia a ďalší účastníci uctili pamiatku padlých na území obce.

Premietané snímky pripomenuli aj regionálne oslavy SNP na Podbanskom dňa 31. augusta 2024, ktoré na vysokej úrovni organizovala obec Štrba, a taktiež kladenie vencov pri pamätníku SNP na Štrbskom Plese, na železničnej stanici v Tatranskej Štrbe i pri pomníčkoch v Tichej doline. Zábery dokumentovali aj rekonštruk-

ciu historických bojov 31. augusta 2024. Ich scenár vychádzal zo skutočných udalostí. Podujatie malo veľkú návštevnosť a podľa sociálnych sietí aj veľmi pozitívny ohlas.

Za aktívny prístup pri organizovaní osláv 80. výročia SNP prevzali viacerí členovia základnej organizácie vysoké ocenenia, ktoré im udelili orgány SZPB a Obec Štrba. Všetci členovia základnej organizácie boli ocenení obcou Štrba Pamätným listom, odznakom k 80. výročiu SNP v Štrbe a publikáciou Navždy zapísané krvou od autora Marcela Maniaka.

VČS mala aj smutnú – spomienkovú časť. V priebehu roka 2024 sme sa rozlúčili s dvomi členmi výboru – predsedom Pavlom Otčenášom a finančným hospodárom Jánom Tomkom. Oba svoje funkcie vykonávali 18 rokov a organizáciu viedli po úmrtí priamych účastníkov odboja. Úspechy našej ZO SZPB sú aj ich zásluhou. Česť ich pamiatke.

Novým predsedom našej ZO SZPB je Milan Kunaj a finančné hospodárenie bolo zverené Michalovi Petruškovi. VČS vo voľbách doplnila 4-členný výbor ďalšími 3 členmi.

Náše rokovania sa zúčastnili zástupkyňa starostu Dagmar Vincová a oblasťný predseda SZPB v Poprade Michal Kopko. Oba vyjadrili presvedčenie, že myšlienka protifašistického odboja bude v Štrbe šírená aj naďalej.

– AG a MK –

Uctieваме si pamiatku padlých

Vo štvrtok 16. januára 2025 členovia ZO SZPB č. 1 v Brezne zhodnotili svoju činnosť od ostatnej VČS a stanovili si nové úlohy na ďalšie obdobie. Na schôdzi bolo prítomných 58 členov z 82 člennej základne.

Bohužiaľ, aj v roku 2024 sme sa museli rozlúčiť s členmi, ktorí nám zomreli. Ich pamiatku sme si uctili minútou ticha.

Pozornosť v tomto roku chceme venovať príprave osláv dôležitých výročí, či už na úrovni celoslovenskej alebo mestskej, ako napr. oslobodenie mesta, Deň víťazstva nad fašizmom alebo Výročie SNP.

Znova odznela prosba na získavanie nových, hlavne mladších členov, či už v rámci príbuzných alebo v školách, aby sa odkaz slobody stal sprievodcom reálií a nikdy nevymizol. Naša ZO SZPB sa stará o Pomník umučených v Krtičnej. Pravidelne ho navštevujeme pri výročiach SNP a uctieваме si pamiatku padlých hrdinov. Členovia boli informovaní, že je možné zúčastniť sa Pochodu vďaky po stopách osloboditeľov, ktorý začína trasou z Čierneho Balogu a to v poslednú januárovú nedeľu.

V rámci spolupráce ZO SZPB č. 1 a č. 2 budú pokračovať aktivity po Stopách SNP, kde budeme ďalej spoznávať miesta našich hrdinov padlých v bojoch za slobodu. Tiež sme sa dohodli na stretnutí, kde nám bude umožnené spoznať nové miesta na Podbanskom. Navštívime tu zrekonštruované vojenské zemľanky z druhej svetovej vojny. Tri novo zrekonštruované sú symbolom hrdinstva a boja za slobodu v našom regióne.

Členovia si dohodli zorganizovať v jarnom období trasu na spoznanie týchto miest, ktoré odkryli úctu k hrdinom na Horehroní. V závere sa predseda poďakoval členom za aktívnu činnosť a poprial všetkým pevne zdravie.

Elena Majerová, členka ZO SZPB 1 Brezno

Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu

Oblasťný výbor SZPB v Nových Zámkoch v spolupráci s mestom Štúrovo zorganizovali 27. 1. 2025 pietny akt pri príležitosti 80. výročia oslobodenia Červenou armádou koncentračného tábora v Osvienčime, teda Medzinárodného dňa obetí holokaustu.

Pietu, ktorej sa zúčastnili žiaci ZŠ a študenti SSS, členovia ZO SZPB v Štúrove a obyvatelia mesta, sme zorganizovali pri pamätníku Pro memoria v Štúrove.

Zúčastneným sa prihovril primátor Eugen Szabó, ktorý vyzdvihol účasť vojakov Červenej armády pri oslobodzovaní koncentračných táborov a pripomenul obeť, ktoré

v nich zahynuli. Len v Osvienčime nemeckí nacisti zavraždili asi 1,4 milióna ľudí, z toho okolo 1,1 milión Židov. Po primátorovi vystúpila študentka SSS, ktorá prečítala autentické slová Marty Weiss Holováčovej, ktorá bola väznená v Osvienčime.

„Môžem vyhlásiť, že osud bol ku mne milostivý, ale utrpenie nenapravil. To, čo som zažila ako 19-ročné dievča, mi už nikto

nemôže vrátiť. Z nášho života sa stratila jedná časť, aj zo života každého, ktorí sme tu zostali. Teraz, v pokročilom veku, si môžem dovoliť spomínať, ale nechcem, aby to bolo sebecké trápenie, preto občas porozprávam mladým o svojom živote. Keď vidím, že sa ich to dotkne, aspoň chvíľu verím tomu, že niečo také sa už nikdy nemôže opakovať.“

Po tomto dojímavom vystúpení položili účastníci pietneho aktu vence. Slávnostné zhromaždenie ukončil oblasťný predseda SZPB Jozef Marunič, ktorý zdôraznil, že Osvienčim sa stal symbolom holokaustu, genocidy židovského národa a preto je potrebné si ho pripomínať hlavne mladej generácii. — JM —

Štafetu preberá ZO SZPB Janka Bulíka v Petržalke

Vo štvrtok 30. januára 2025 sa konalo každoročné pietne zhromaždenie pri pamätnej tabule najvýznamnejšieho predstaviteľa čs. zahraničného protifašistického odboja JUDr. Janka Bulíka.

Uplynulo už 83 rokov od jeho zavraždenia nacistickým režimom, čo ten urobil osobitne krutým spôsobom. V koncentračnom tábore Mauthausen ho nechal roztrhať psami.

Janko Bulík bol prvým predsedom pobočky Matice slovenskej v Juhoslávii. Od vypuknutia vojny aktívne pôsobil v odboji proti tretej ríši, kým bol začiatkom roka 1941 zatknutý a následne podrobený mnohým výsluchom a utrpeniu. Janko Bulík je jedným z mnohých príkladov statočných Slovákov z Vojvodiny, ktorí aj za hranicami svojej vlas-

ti bojovali za slobodu nielen svojho národa, ale všetkých krajín porobených fašistickou agresiou.

V tomto roku pietnu spomienku usporiadali členovia miestneho odboru Matice slovenskej na čele s predsedom Jozefom Schwarzom. Na budúce sa toho ujme ZO SZPB Janka Bulíka v Petržalke na čele s novým predsedom Tomášom Purgim a o ďalší rok Spolok Slovákov z Juhoslávie na čele s predsedom Samuelom Jovankovičom.

Snahou ZO SZPB Janka Bulíka v Petržalke bude naďalej rozvíjať tradíciu týchto spomienkových stretnutí a pokúsiť sa rozšíriť povedomie o tejto akcii aj medzi bežnými Petržalčanmi, medzi členmi miestnej samosprávy a medzi žiakmi a študentmi.

Česť pamiatke Janka Bulíka.

— TP — foto: -vič-

Tomáš Purgi vpravo.

Posielame veľké poďakovanie

Patrí dlhoročnému členovi SZPB 92-ročnému Ondrejovi Šimkovi zo základnej organizácie partizána Tótha, ktorý na základe svojich spomienok po vyše 80-tich rokoch bol nápomocný členom HDK pri Oblasťnom výbore SZPB Rožňava pri objasňovaní tragického udalosti pádu dopravného lietadla Li-2 s príslušníkmi 2. čs. samostatnej paradantnej brigády v ZSSR

na vrchu Flôs neďaleko Gemerskej Polomy.

Ako 11-ročnému mu navždy utkvel v pamäti obraz zničeného lietadla a miesta tragédie, ktoré navštívil 23. 10. 1944, teda ani nie po 7 dňoch od havárie. Na základe archívnych leteckých záberov z roku 1949 a spomienok O. Šimka sa podarilo aj po 80 rokoch spresniť polohu havarovaného lietadla a trosiek vojenského materiá-

lu v zalesnenej časti vrchu Flôs, ktorý bol prepravovaný na povstalecké územie. Taktiež svojimi spomienkami pomohol získať ďalšie informácie o osude výzbroje a nájdených artefaktoch, ktoré po havárii zozbierali obyvatelia Gemerskej Polomy.

Ostatky lietadla boli uložené v spoločenskej miestnosti na obecnej úrade v Gemerskej Polome a pri miestnej ZŠ ako trvalý odkaz pomoci SNP počas 2. svetovej vojny.

Milan Malček, snímka autor

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

(Dokončenie zo str. 2)

vietskemu zväzu sa aj táto krajina v skutočnosti dostala medzi víťazov. Dostala obrovský kus nemeckého územia. Išlo o takzvané „vrátené územia“, ktoré predstavovali približne 25 percent nemeckého územia v hraniciach z roku 1937. Štyri milióny Nemcov si museli zbalit svoj majetok, opustiť svoje domovy a odsťahovať sa. Ako o mnoho rokov neskôr v Jalte spomínal poľský diplomat Jan Karski, „hranicu na Odre a Nise sme dostali len vďaka Stalinovej priazni. Nechcel ustúpiť a trval na svojom: Poliaci majú na to právo...“.

Západní spojenci protestovali: „Je jednoducho absurdné dať Poľsku hranicu na Nise!“ kričal Churchill: „Nebudem kŕmiť tú poľskú hus, zadusí sa na tých územiach!“ Stalin však tvrdohlavo opakoval: „Poliaci na to majú právo, trpeli, bojovali.“

Trpia aj teraz – lenže z nezadržateľnej, prekypujúcej nenávisti, zahmlievajúcej historickú pravdu...

AM zo 6. 2. 2025, výňatok

Ako sa zatajuje dejinná pravda?

Kde? V Lučenci! Napísla nám o tom bývalá predsedníčka ZO SZPB z Cinobane Mária Švikruhová, ktorá je aj členkou Redakčnej rady SZPB.

Čo ju zarazilo? Forma, akou sa nielen toho roku pokrývajú historické fakty o oslobodení Lučenca, pretože organizátori „zámerne, už v pozvánke na oslavy vyrobili text tak, aby sa zabudlo na skutočných osloboditeľov,“ tvrdí, pričom redakcii Bojovník predložila pozvánku z Mestských novín Lučenec ako dôkaz.

„Organizačne oslavy pripravilo mesto Lučenec s okresným úradom a Oblasťným výborom SZPB v Lučenci. Nevie, prečo aj antifašisti v meste „zožerú“ takúto pozvánku bez mihnutia oka. V pozvánke sú nepresné a nepravdivé informácie...“ upozorňuje, čo za redakciu Bojovník tiež potvrdzujeme.

Viete kde mali Lučenčania pietne stretnutie? Pri „pamätníku padlých“ na ulici J. Kármána. No dobre, ale to nie je jeho oficiálny názov, inak by to bolo napísané ako „Pamätník padlých“! Takže komu je venovaný? Podľa Kristíny Becanievej, ktorá v týchto lučeneckých novinách priniesla o oslobodení reálne fakty, samotné mesto oslobodili LEN sovietski vojaci, ktorých pri

tom, okrem zranených, padlo „vyše 400“.

Lučenčania pokračovali s oslavami (podľa pozvánky) „pri pamätníku rumunských vojakov a v mestskom parku,“ pričom podľa K. Becanievej rumunskí vojaci bojovali nie o mesto, ale „v horách na juhozápad od Lučenca“.

Čitateľ nech si nemyslí, že Bojovník chce znižovať zásluhy Rumunskej kráľovskej armády o oslobodenie ČSR. To v žiadnom prípade, veď oslobodila 1 422 čs. miest a dedín.

Bojovník stále bojuje len s falzifikáciou a za tú považujeme aj neoprávnené zásluhy. Rovnako sa nám nepáči vyjadrenie oblastnej predsedníčky SZPB M. Špaňhelovej, ktorá pre noviny uviedla, že „ľudia akoby pomaly zabúdali na to, čo sa odohralo pred osemdesiatimi rokmi,“ ale sama tomu tiež nebráni.

A ak by sa chcel niekto s nami pustiť do oponentúry kvôli týmto riadkom, odporúčame, aby si najskôr pozrel lučenecké pamätníky, „kde je presne napísané komu sú určené,“ píše Mária Švikruhová a dodáva k tomu razantnú bodku: „Historické fakty sú viditeľné, ale písomná, teoretická pravda nesmie uzrieť svetlo sveta!“

Žiaľ, aj toto je obraz vnímania 80. výročia oslobodenia niektorými našimi ľuďmi, ale aj obcami. Podľa listu M. Švikruhovej

Na fotografii je Ondrej Šimko s členmi SZPB, dcérou Vierou Endrekovou a iniciátorom objasnenia leteckej tragédie na vrchu Flôs Adriánom Galom.

Tí, ktorí popierajú slobodu iným

80. výročie oslobodenia Kalinova v rézii mladých

Táto dedina južného Slovenska, nachádzajúca sa severovýchodne od Lučenca, bola oslobodená 12. januára 1945 vojskami hrdinskej Červenej armády.

Výročie 80 rokov slobody si Kalinovčania uctili presne 12. januára pred obecným úradom. Mladí aj starší sa tichým krokom presunuli k pamätníkom k starej i novej škole, ktoré vyzdobili vencom a kvetmi a vzdali im úctivú poklonu. V časoch SNP bol v starej škole umiestnený partizánsky oddiel Thälmann (patril k 2. partizánskej brigáde Za slobodu Slovanov). Pamätník pred novou školou je venovaný hrdinom – vojakom i partizánom a občanom Kalinova, ktorí padli počas SNP a 2. svetovej vojny. Hymnu SR si pri nich zaspievali asi štyri desiatky prítomných.

Moderátorkou podujatia bola miestna kontrolórka Elena Kalafúsová, ktorá všetkých privítala pútavými spomienkami o priebehu oslobodzovacích bojov. Spomenula aj to, že sloboda sa Kalinovčanom dostala v čase, keď v kraji panovala tuhá zima, bolo veľa snehu, po čom nastal odmák. Vody Ipľa sa zdvihli a všade bolo veľa blata.

Ešte pred oslobodením, koncom októbra 1944, sa z juhu tlačili jednotky 18. divízie SS,

ktorým museli partizáni ustúpiť (nemecká generálna ofenzíva proti SNP). V Kalinove sa usídlil oddiel Gestapa a jednotka SS. Tito Nemci zlikvidovali 18 partizánov, komunistov a miestnych civilistov.

Tunajšia partizánska rota mala 62 členov, z ktorých 42 bolo z Kalinova a Hrabova, ostatní patrili k Thälmannovcom, čo boli slovenskí karpatiskí Nemci. Partizánom velil Juraj Škriniar so zástupcom Pavlom Hrčkom, pričom v jednotke mali aj sedem žien.

Postupujúci červenoarmejci zvädzali na juhu ťažké boje, na kóte 278 prelomili nemeckú obranu do hĺbky 6 km. Sovietske tanky, vojská 104. a 33. streleckého zboru, zablokovali nacistom ústupové cesty od Lučenca.

Zaujímavosťou je, že počas oslobodzovacích bojov pobudol v Kalinove, v rodine mlynára Martina Kočalku, veliteľ 2. UF maršal Rodion J. Malinovskij. V iných rodinách sa zohrievali a sušili ďalší červenoarmejci, veď od blata a vody boli premočení do nitky. Rozvodnený Ipeľ mnohým z nich pochoval

vo svojom riečisku nielen kone, ale aj techniku.

Tunajší boj bol tvrdý, no deň slobody, 12. 1. 1945, bol krásny a šťastný. „Dejiny sa nemenia,“ konštatovala E. Kalafúsová a svoj príhovor ukončila presvedčením, že „ľudia nikdy nezapomnú na svojich osloboditeľov“.

Starosta Kalinova Ján Šárkan počas osláv motivoval mladých ľudí, ktorí sa predstavili vlasteneckými piesňami a básňami. Pomáhali aj pri občerstvení. Mladá generácia musí prevziať štafetu aj pri takýchto podujatiach, aby nezabudli na vlastné dejiny, zdôraznil starosta a dodal, „my, starší, im radi poradíme a pomôžeme“!

Krásnym doplnkom kalinovských osláv boli slová Júliusa Kamenského, ktorý v krátkych spomienkach reprodukoval konkrétne udalosti v rodinách tunajších obyvateľov. Dojímavé boli aj piesne „Biela holubička“ a „Dukla“, ktoré k tomu pridal. Niekomu nimi vyčaril aj slzy.

Na pódiu sa vystriedali, speváčka vlasteneckých piesní v kroji Sofia Leicherová, na heligónke ju sprevádzal Milan Gabera. S básňou sa predstavil žiak ZŠ Peter Ileš. Nečakane, no s veľmi krásnymi spomienkami o bojoch vystúpila aj bývalá zástupkyňa riaditeľa ZŠ Jaroslava Belková.

Dôstojné priestory tohtoročných osláv pripravili žiaci základnej školy s riaditeľom Zoltánom Filipiakom a zamestnancami. Spravodajsky celý priebeh osláv zdokumentoval fotograf a kameraman Július Križani. Dôstojnosť piety umocnili členovia KVH Krasnogvardejci Košice (A. Resutík, J. Kokavec, B. Boroš a M. Garaj).

Mária Švikruhová

Čestnú stráž nám držal najmladší

Prinesenie slobody Červenou armádou do obce Cinobaňa 28. januára 1945 zostalo pre našich spoluobčanov najvzácnejším dňom. Odkaz tých, čo prežili frontové peklo, znel: „Nikdy nezabudnite a vážte si tento deň!“

Už žijeme 80 slobodných rokov. Pre túto skutočnosť a odkaz z minulosti naša obec v spolupráci s miestnou ZO SZPB zorganizovala oslavy svojho oslobodenia 29. januára 2025 na námestí pri pamätníku padlých hrdinov v SNP a v časti Hrnčiarky pri pamätníku slovenských, českých, sovietskych a francúzskych partizánov. Všade sme položili kytice kvetov.

Zastúpené tu boli spoločenské a politické organizácie, pracovníci OcÚ, poslanci OZ, vedenie ZŠsMŠ, evanjelická cirkev a.v., občania, študenti a žiaci. Čestnú stráž pri pamätníku s vlajkou víťazstva držal malý chlapček Martin Garaj z KVH Krasnogvardejci Košice.

Celkovo sa nás zišlo v krásnom počasí a hymnu SR si vypočulo asi 80 ľudí. Pietu sme zvýraznili minútou ticha za našich padlých hrdinov a zavraždených civilistov.

Prítomných privítala a program moderovala pracovníčka OcÚ Anna Jurašíkova. Báseň zarcitovali Tammi Imreová a Diana Kovanová. Piesne zazneli v podaní žiakov ZŠsMŠ v Cinobani pod vedením učiteľky Vladimíry Albertovej.

Hlavný príhovor mal starosta Jozef Melicher, ktorý privítal prítomných a medzi nimi aj predstavite-

ľov a členov miestnej ZO SZPB. V ďalšom porovnal vojnové dejinné udalosti s mierovým životom a nakoniec podtrhol: „Vybojovaný vzácny mierový dar si musíme chrániť a nikdy nesmieme zabudnúť na padlých hrdinov a na obeť pri oslobodení!“

Po ňom sa ujala slova členka miestnej ZO SZPB Mária Švikruhová, ktorá pomocou početných údajov poukázala na straty vojakov a civilistov odvlečených do koncentračných táborov, zavraždených v masových hrobách, padlých v SNP a zranených. Konkrétne uviedla: Červená armáda 90 padlých, Wehrmacht 78 padlých, padlí v SNP 6 vojakov, miestnych obyvateľov, počas prechodu frontu bolo zabitých 5 civilistov, masový hrob v Kremničke 3 spoluobčania, koncentračný tábor 4 spoluobčania, po vojne míny zabili 2 spoluobčania. Spolu vojnu neprežilo 188 miestnych rodákov.

Ďalej M. Švikruhová pripomenula, že slobodu „nám vybojovali vojaci Červenej armády“. Zdôraznila,

Dôstojné a aj „chutné“ oslavy

Vedenie mesta Levoča, miestna ZO SZPB v spolupráci s Klubom vojenskej histórie „Dukla“, zástupcami štátnej a verejnej správy si dňa 27. januára dôstojne pripomenuli 80 rokov od oslobodenia svojho historického mesta.

Priebeh osláv bol rozdelený do dvoch okruhov. V prvej časti sa študenti miestnych základných a stredných škôl zúčastnili prednáškového cyklu historikov Milana Kopeckého, Romana Moravca a Daniela Huraia, ktorí im priblížili priebeh oslobodzovacích bojov Levoče a severného Spiša.

Vzhľadom na to, že na oslobodení mesta mal veľmi dôležitú zásluhu 1. čs. armádny zbor v ZSSR, v závere tejto časti osláv sa konal pietny akt s kladením vencov a odhalenie pamätnej tabule nášmu zboru.

So slávnostným príhovorom vystúpili primátor mesta Miroslav Vilkovský a zástupca KVH Dukla Daniel Hurai. Súbežne v miestnom parku prebiehala výstava pôvodnej techniky použitej pri oslobodzovaní, vojenské vozidlá, ukážky ich

použitia a ochutnávka autentických jedál podľa pôvodných receptúr vojakov – osloboditeľov. Táto časť osláv mala mimoriadny záujem zo strany občanov mesta.

V druhom okruhu osláv sa účastníci presunuli k pamätníku Červenej armády na námestí Majstra Pavla, kde taktiež sa uskutočnil akt kladenia vencov, spojený s kultúrnym vystúpením miestnych škôl.

Pripomenuli sme si 80. výročie oslobodenia mesta Kežmarok

Pred 80 rokmi, v čase, kedy temné oblaky vojny zatemňovali našu krajinu, Kežmarčania stáli pred skúškou ľudskosti. Naši predchodcovia ukázali neuveriteľnú odvahu, jednotu a odhodlanie brániť svoje domovy a svoju slobodu. Ich obetavosť, odvaha a oddanosť zásadám spravodlivosti boli hnacou silou, ktorá naše mesto priviedla až k momentu oslobodenia.

V piatok 24. januára sme si na nádvorí Kežmarského hradu pripomenuli oslobodenie mes-

ta Kežmarok. Pietnou spomienkou sme si uctili tých, ktorí neváhali nasadiť najvyššiu obeť v boji za slobodu.

Pietnej spomienky sa zúčastnili prednosta okresného úradu Peter Repčák, primátor mesta Kežmarok Ján Ferenčák, zástupca MO SR Tomáš Szalai, predseda oblastnej organizácie SZPB Michal Kopko, predseda KV Kežmarok Jozef Žáčik, za klub generálov Jindřich Joch, predseda ZO SZPB Kežmarok Milan Janeček, členovia SZPB, klubu vojakov, žiaci ZŠ Nižná brána a občania mesta Kežmarok.

- MKK -

krasnogvardejec

že jej rodáci majú dostatok spomienok, ako sa v ich príbytkoch ocitli nemeckí, maďarskí a nakoniec aj sovietski vojaci. A že aj o tom treba hovoriť našej školskej mládeži počas vyučovania i doma v rodinách.

Cinobaňa vraj bola počas prechodu frontu v decembri 1944 až v januári 1945 ako malá Dukla. Kvôli vojne prišla nielen o takmer dve stovky obyvateľov, ale aj o mnohé majetky, veže kostolov a hospodárske zvieratá.

Bolí to vraj jatky. Bojovalo sa aj na bodáky, strieľalo sa do čela i do tyly ľudí. Obec však môže byť na seba pyšná, pretože nikto sa neprejavil ako zradca!

Na záver osláv boli udelené pamätné listy SZPB. Prevzali si ich: starosta Jozef Melicher, riaditeľ ZŠsMŠ Stanislav Čop, predseda ZO SZPB Branislav Boroš, tajomník ZO SZPB Jozef Činčura a členka ZO SZPB Mária Švikruhová.

Bodkou za podujatím bolo starostovo pozvanie na malé občerstvenie.

– MŠ –

lavy v Levoči

So slávnostným príhovorom aj tu vystúpil primátor a s ním aj zástupkyňa miestnej Únie žien Gabriela Marešová.

Po ukončení oficiálneho programu osláv 80. výročia oslobodenia mesta Levoča sa členovia ZO SZPB presunuli do miestneho Domu opatrovateľskej služby, kde sa uskutočnila výročná členská schôdza.

Juraj Faltin, člen výboru ZO SZPB

Dva pylóny, ako výkričníky

Košice si v nedelu 19. januára pripomenuli 80. výročie oslobodenia mesta sovietskou armádou. Medzi účastníkmi som zahliadol niekoľko starostov a poslancov mestských častí, ale aj predstaviteľov politických strán a spoločenských organizácií. Podujatie svojou účasťou podporili predstavitelia antifašistických veterárskych organizácií z Maďarska a Ukrajiny, aj prvý tajomník Velvyslanectva RF Andrej Baraškin.

Podľa historických zdrojov oslobodeniu Košíc predchádzalo vyčinenie maďarskej fašistickej Strany šípových krížov (Nyilaskeresztes párt), tzv. nyilasiovcov. Vyhlásili stanné právo, obyvateľov vyzývali na mobilizáciu. Okupanti začali deštruktívne práce, odvážali zariadenie priemyselných podnikov a elektrárne, dokonca aj električky mestskej dopravy. Doslova pár týždňov pred oslobodením Košíc nyilasiovci popravili okolo 530 ľudí a vyše 1 400 odvliekli do koncentračných táborov smrti.

„Pre všetkých tých, ktorí voči pôsobeniu fašistov prejavovali odpor, bol preto úsvit 19. januára 1945, keď do mesta vstúpili sovietski vojaci, najsvetlejším a dlho očakávaným dňom. Priniesol im slobodu, koniec bezsenných noci a strachu. Preto je tu tento pamätník... pripomenul vo svojom príhovore predseda Oblastnej organizácie SZPB v Košiciach Ján Dianiška.

Vyjadril údiv nad postojom niektorých Košičanov, ktorí k tejto historickej udalosti necítia žiadnu úctu, a ešte aj dnes jej význam dehonestujú. V súvislosti s množiacimi sa vandalskými prejavmi voči pamätníku sovietskym vojakom povedal: „Tieto dva pylóny sú ako výkričníky... Jeden nám pripomína, že na košickom cintoríne odpočívajú vyše 3 100 červenoarmejcov, ktorí padli v blízkom okolí Košíc v poslednom mesiaci roka 1944 a v januári 1945.

Oslobodenie celého Slovenska si vyžiadalo vyše 65 tisíc sovietskych vojakov. Neprišli sem na pozvanie ani pre ekonomické a obchodné záujmy. Hnal ich boží hnev potrestať vrahov svojich rodičov, svojich detí, s myšlienkou totálne ich zdecimovať, aby už nikdy neboli schopní vstúpiť na sovietske územie. Preto svoje životy nezištne oboetovali aj pri oslobodzovaní Československa.

Druhý výkričník tlačí na svedomie pôvodcov a pohrobkov hnedého teroru v Košiciach. Preto ho nenávidia, preto ho poškodzujú, preto ho ničia, a chcú ho z tohto miesta odstrániť. Nedovoľme im to!“

Vyššie 200 účastníkov podujatia, ktoré organizovala Matica slovenská a SZPB v Košiciach, si potom podalo ruky a spolu vytvorili živú reťaz okolo pamätníka sovietskym vojakom, ktorou vyjadрили svoje odhodlanie brániť tento symbol vďaky za oslobodenie od fašizmu.

– K. S. –

Vernár sa posilnil o desiatku členov

Dňa 26. januára sa uskutočnila pietna spomienka pri príležitosti oslobodenia obce Vernár. Oslobodili ju vojská Rumunskej kráľovskej armády.

Pietnej spomienky sa zúčastnili starosta Ondrej Ondruš, predseda oblastnej organizácie SZPB Michal Kopko, predseda ZO SZPB Milan Petrigáč, členovia KVH Ostrô Ružomberok v dobových uniformách rumunskej armády a pravoslávny kňaz Nemčík, ktorý vykonal pri pomníku aj panychídu za zomrelých. Hymnu zaspievali „vernarský chlopy“ z folklórnej skupiny. Po skončení pietneho aktu sa uskutočnila VČS ZO SZPB s prednáškou KVH Ostrô o oslobodzovaní obce Vernár.

VČS prebehla podľa programu, šiestim novým členom boli odovzdané preukazy a boli prijatí ďalší štyria noví členovia. V uznesení bol prijatý aj návrh na zmenu členského príspevku na hodnotu 10 €, s čím súhlasili všetci členovia.

Predseda Petrigáč všetkých pozval na zimný výstup na Kolvač, kde je pamätné miesto padlých partizánov počas SNP.

– MK –

Revúca nezabúda

25. januára 1945 v ranných hodinách sovietski a rumunskí vojaci z 2. UF oslobodili naše mesto.

Na počesť tejto významnej udalosti spred osemdesiatich rokov mesto Revúca v spolupráci s MsKS a ZO SZPB gen. Viesta pripravili spomienkovú slávnosť „Revúca nezabúda“ pri pamätníku na Námestí slobody.

Moderátor Juraj Genčanský na oslave privítal primátora Júliusa Buchtu s delegáciou, riaditeľku MsKS Karin Kilíkovú, prednostku OÚ Zuzanu Nosáľovú, predsedu ZO SZPB gen. Viesta Revúca Jána Kochana, zástupcov JDS, policajného zboru, deti z MŠ, žiakov ZŠ a študentov stredných škôl.

Čestnú stráž držali členovia vojenskej posádky z Rožňavy.

Položením kvetov a vencov k pamätníku sa spoločne poďakovali padlým i zosnulým účastníkom odboja a všetkým obetiam národného boja, vrátane partizánov, ktorí sa pričínili o oslobodenie nášho mesta.

Primátor Július Buchta v príhovore priblížil historické fakty počas oslobodzovania Revúcej. Slávnostný akt ukončila hymna SR.

Po skončení pietneho aktu sa hostia a členovia SZPB presunuli do DK na výročnú členskú schôdzu. Predseda Ján Kochan zhodnotil činnosť od ostatnej VČS a informoval o pláne akcií na rok 2025, ktoré navrhol výbor SZPB. V závere zdôraznil aká je nevyhnutná súdržnosť v dnešnej dobe. Riadme sa heslom „Odpúšťajme, ale nezabúdajme“.

VČS schválila správu revízora účtov a následne boli odovzdané členské preukazy novým členom. V príjemnej atmosfére účastníkov pozdravil spevokol Úsvit pri JDS Revúca.

ZO SZPB Revúca

Oslavy za účasti predsedu vlády SR

Aj mesto Poprad si pripomenulo 80. výročie svojho oslobodenia od nemeckého nacizmu v 2. sv. vojne.

Poprad bol oslobodený ráno o 6.15 hod. 28. januára 1945. Vtedy vstúpili do Popradu prvé prieskumné hliadky, za nimi začali do mesta vchádzať jednotky Červenej armády a časti tretej brigády 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

Toto okružle výročie si zaslúžilo niekoľko pietnych spomienok. Takmer na poludnie sa pri pamätníku v Parku Hrdinov pri železničnej stanici i pri pamätníku Ludvíka Svobodu stretli zástupcovia SZPB, OS SR, predstavitelia politických strán, zástupcovia občianskych združení, štátnych inštitúcií, žiaci ZŠsMŠ A.V. Scherfela a množstvo občanov, ktorí vzdali hold všetkým, ktorí v boji za našu slobodu položili svoje životy. Príhovor za mesto Poprad mali prvý viceprimátor Štefan Pčola a predseda oblastnej organizácie SZPB Michal Kopko

Popoludní navštívila naše mesto vládna delegá-

cia s predsedom vlády Róbertom Ficom, s podpredsedami Petrom Kmecom a Róbertom Kaliňákom, ministrom zdravotníctva Kamilom Šaškom, ministrom zahraničia Jurajom Blanárom a ministrom školstva Tomášom Druckerom. Spolu s primátorom Antonom Dankom sa najprv poklonili pamiatke obetí prvého židovského transportu na železničnej stanici a následne položili vence k pamätníku v Parku Hrdinov.

„Predstavitelia vlády SR sa na pietnom akte pri príležitosti oslobodenia nášho mesta zúčastnili prvýkrát v histórii. Toto ich gesto si cením, pretože potvrdzuje významné postavenie Popradu v kontexte historického i súčasného diania na Slovensku,“ povedal primátor Anton Danko.

Podľa historických prameňov bolo oslobodenie Popradu hodnotené ako veľmi významný čin. Naše mesto bolo totiž dôležitou križovatkou a jedným z oporných bodov nemeckej obrany. Oslobodzujúce jednotky boli následne vyznamenané a prisvojili im názov „Popradské.“

Z miestnej tlače

Malá obec s veľkou vdakou

Točnica je síce malá dedinka, no jej obyvatelia nezabúdajú na svojich osloboditeľov. Jedným z najväčších obecných sviatkov je 23. január 1945, ktorý je dňom jej oslobodenia Červenou armádou.

Na potvrdenie toho sa prišli spoluobčania aj tohtoročného 23. januára poďakovať na cintorín červenoarmejcovi seržantovi Fjodorovi Vasilievičovi Šel'kopljassovi. Padol na Stráni, blízko dediny.

Tohtoročnej piety sa zúčastnilo 45 ľudí. Všetci sa zhromaždili okolo hrdinovho hro-

bu. Ozdobili ho kyticami kvetov, úctu mu vzdali poklonami a minútou ticha.

Počas piety zazneli hymny SR a ZSSR, po ktorých prehovorila starostka Lívia Bračoková. Uviedla, že front sa v obci držal takmer tri týždne. Nemci prišli v decembri 1944 až v januári 1945 z troch strán. Od Stráne, od Uderinej a ostatní po ceste. Okamžite začali zisťovať, či nie sú v obci partizáni. Pravdou je, že do hôr odišli dvaja, no nik ich nevyzradil. Počas frontu padli dvaja spoluobčania, mali len 26 rokov a zabila ich mína. Ďalší bol ťaž-

ko ranený, mína mu odtrhla kus nohy od kolena.

Najviac škody narobili v obci maďarskí vojaci, rabovali domáce zvieratá a kradli po domoch. Sovieti zase rozdávali gazdom za pálenku dobytok, kone, ktoré hnali od Maďarska.

Červená armáda postupovala od Lučenca. Točnica bola tiež veľkým bojiskom. „Hrdina, seržant Šel'kopljassov, sa nedožil slobody. Svoj domov našiel u nás na cintoríne. Vojna je zlá a toto zlo sa nesmie zopakovať,“ zdôraznila starostka.

Atmosféru piety umocnili členovia KVH Krasnogvardejci z Košíc a člen bývalej pohraničnej stráže.

Na záver vyjadrila poďakovanie bývalým predsedom MNV, starostkám a starostom obce Točnica a všetkým, ktorí nezabudli na svojich osloboditeľov, členka ZO SZPB z Cinobane Mária Švikruháová.

Poslednú bodku za pietou urobila opäť starostka L. Bračoková zdôraznením, že slovo „ďakujeme“ je prejavom úcty a slušnosti všetkých Točničanov.

-MS-

Deň, ktorý je našou veľkou vdakou

Dňa 27. januára 2025 uplynulo 80 rokov od oslobodenia mesta Spišská Belá, ako aj ďalších okolitých miest a obcí spod nemeckej okupácie počas 2. svetovej vojny.

Po zaznení hymny, položením kvetov a zapálení sviečok udalosti oslobodenia nášho mesta pripomenula vo svojom príhovore predsedníčka miestnej ZO SZPB Daniela Lineková.

V meste nám mená obetí, našich synov a otcov pripomína symbolická tabuľa na stene budovy mestského úradu. Zo Spišskej Belej počas 2. svetovej vojny padli – Jozef Biroš, Ondrej Fedor, Ján Chovaniák, Jozef Kraus, Gustáv Kraus, Gejza Krejnus, Vojtech Krett, Jozef Krigovský, Jozef Kriššák, Gustáv Pohoň, Ján Podolský, Jozef Richter, Rudolf Štuler a Ján Žemba. Niektorí z nich mali iba 18 rokov.

Pietnej spomienky sa zúčastnili členovia miestnej ZO SZPB, primátor Peter Zibura, zástupcovia mestského úradu a žiaci z oboch základných škôl. Primátor v príhovore poznamenal, že by sme mali byť vo svojich životoch tiež aktívni a nesmieme len pasívne konzumovať informácie a iba sa prizerať. Musíme o nich kriticky uvažovať. Aj dnes sú totiž situácie, kedy musí človek vzdorovať vážnym udalostiam. Mali by sme si však uvedomiť, čo daná situácia znamená pre našu budúcnosť, aký dopad bude mať pre celú spoločnosť a nielen pre jednotlivca.

Tento deň je našou vdakou ľuďom, ktorých si pripomíname každoročne už niekoľko desaťročí. Pietne stretnutie sme ukončili kladením vencov pri soche partizána a hymnickou piesňou Slovensko moje, otcina moja, krásna si ako raj...

Jana Neupauerová, asistentka primátora mesta Spišská Belá

Rožňava sa poďakovala členom SZPB

Obyvatelia mesta Rožňava, spolu s členmi SZPB, si 23. januára na Námestí Baníkov pripomenuli 80. výročie oslobodenia príslušníkmi 2. UF, ktorého súčasťou bola aj 4. rumunská armáda.

Aj napriek nepriaznivému počasiu sa piety zúčastnilo niekoľko desiatok žiakov zo základných a stredných škôl. Primátor Michal Domik v príhovore pripomenul, aké dôležité je chrániť si výdobytky slobody a koľko obetí stála sloboda, ktorú nám priniesla Červená armáda.

Súčasťou spomienkového stretnutia bolo chronologic-

ké oboznámenie prítomných s udalosťami, ktoré sa diali na prelome rokov 1944 a 1945 počas Zakarpatskej vojenskej operácie Červenej armády predsedom ZO SZPB partizána Tótha. Všetci si ich vypočuli bez toho, aby boli menené objektívne historické udalosti o tom, kto mal rozhodujúci podiel na oslobodení samotného mesta a priľahlých obcí.

Na záver sa vedenie mesta poďakovalo členom výboru ZO SZPB za spoluúčasť na zorganizovaní tohto spomienkového stretnutia a vyjadrilo plnú podporu pri organizovaní podobných podujatí v ďalšom období.

Milan Malček

80. výročie oslobodenia s odhalením pamätnej tabule

Milí čitatelia, netradične píšem posolstvo v úvode, nie na konci článku. Udalosť, ktorá je popísaná nižšie dokazuje, že SZPB musí poraziť negatívne hlasy tých, ktorí sa ho snažia rozložiť z vonku. SZPB má svoje miesto v spoločnosti a je to na nás, radoých členoch, ale i na vedení, aby sme dokázali určovať verejnú diskusiu a prispeli k tomu, aby sa o SZPB hovorilo iba v dobrom, tak, ako to v reportáži odznelo 3. 2. 2025 v rádiu Regina stred.

Kolektívna pamäť sa postupne vytráca a preto je nevyhnutné, aby SZPB pracoval na jej udržiavaní. Tak, ako ubúda priamych pamätníkov na hrôzy

2. svetovej vojny, pribúda mladých, ktorým musíme priblížiť tieto udalosti.

Z iniciatívy ZO SZPB v Šumiáci, bola v máji 2024 predložená žiadosť obecnému úradu o osadenie pamätnej tabule k 80. výročiu oslobodenia obce, ktorá, popri iných pomníkoch a tabuliach, obci chýbala. Medzitým sa oslavovalo SNP, no než stihli utíchnuť oslavy jedného výročia, už sa pripravovalo v spolupráci s obcou a základnou školou ďalšie.

Jedným z cieľov bolo zvýrazniť dátum nielen pre nás, ale aj pre tisíce turistov, ktorí prichádzajú do obce spoznávať krásy prírody pri pohľade z Kráľovej hole. Nech vedia, že tá príroda

je, žiaľ, skropená krvou našich partizánov, povstalcov i osloboditeľov.

Náš zámer opätovne potvrdilo obecné zastupiteľstvo na decembrovom zasadnutí. A tak sa na oslavách presne v deň 80. výročia oslobodenia obce 29. 1. 2025, pri odhalení novej pamätnej tabule, na ktorej grafickom návrhu pracoval akademický maliar Štefan Galvánek, mohli zúčastniť viaceré významné osobnosti, ktoré sme pozvali.

Patrili medzi ne honorárny konzul Rumunskej republiky Marek Sobola, poradca predsedu vlády SR v oblasti ochrany pracujúcich, sociálnych vecí

a spolupráce s odborníkmi Artur Bekmatov, v zastúpení Ministerstva obrany SR vedúci oddelenia starostlivosti o vojnových veteránov a vojenských dôchodcov Richard Zimányi, v zastúpení veliteľa vzdušných síl major Miroslav Matejko, Prezident Únie vojnových veteránov SR Pavel Marko, členovia Oblastného výboru SZPB v Brezne a členovia a sympatizanti SZPB z okolitých obcí a z Revúcej. Taktiež starostovia a starostky, ako aj poslanci a ďalší predstavitelia verejného života.

Význam podujatia podčiarkol honorárny konzul M. Sobola: „Som rád, že aj v malých obciach sa oživuje spomienka na rumunských vojakov, ktorí sa rovnako zaslúžili o oslobodenie Slovenska a nasadzovali životy ďaleko od svojej domoviny.“

Azda najväčším vyzdvihnutím úrovne podujatia je vyjadrenie viacerých hostí, ktoré by sa dalo sformulovať do slov: „Také úprimné a dôstojné oslavy sme nezažili ani v niektorých slovenských mestách, či dokonca v zahraničí.“

Samozrejme, veľké poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľali na tohtoročných oslavách 80. výročia oslobodenia Šumiaca. **Maroš Čupka, predseda ZO SZPB**

Odhalenie pamätnej tabule v L'ubotíne

V rámci osláv 80. výročia oslobodenia obce uskutočnilo sa 21. januára 2025 odhalenie ďalšej pamätnej tabule obetiam 1. a 2. svetovej vojny v okrese Stará Lubovňa a to v obci L'ubotín.

Pamätnú tabuľu sa rozhodli zhotoviť za financie z vlastných zdrojov obce pod vedením starostu Jána Harčarika. Je to hodný príklad pre celú našu spoločnosť v súčasných zložitých politických a ekonomických podmienkach.

Po štátnej hymne a privítaní prítomných starostom obce a básni členky JDS Márii Pažinovej sa zhromaždeným prihovril predseda ObľV SZPB

lil tabuľu, bol vykonaný pietny akt polozenia vencov delegáciami obce L'ubotín, ObľV SZPB Stará Lubovňa a základnej školy L'ubotín. Pamätnú tabuľu posvätil miestny farár.

Po tomto starosta obce odha-

lil tabuľu, bol vykonaný pietny akt polozenia vencov delegáciami obce L'ubotín, ObľV SZPB Stará Lubovňa a základnej školy L'ubotín. Pamätnú tabuľu posvätil miestny farár.

Kultúrnou vložkou akt osviežili žiaci základnej školy. Predsedom ObľV SZPB bol udeľený obci pamätný list k 80. výročiu jej oslobodenia a za presadzovanie národných tradícií slovenského národa.

Na podujatí boli prítomní aj poslanec VÚC PSK Mikuláš Didík, prednostka OÚ Katarína Tomková, starostovia okolitých obcí, riaditeľ ZŠ so žiakmi a pedagogickými pracovníkmi, predstavitelia hasičského zboru, členovia ZO JDS a občania L'ubotína. **- VH -**

Odhalenie pamätnej tabule v Gemerskej Polome

Tohtoročné spomienkové stretnutie 23. januára 2025 v Gemerskej Polome na počesť 80. výročia oslobodenia bolo výnimočné tým, že vedenie obce v spolupráci s ZO SZPB odhalili novú pamätnú tabuľu pri budove obecného úradu na počesť oslobodenia obce Červenou armádou, ktorej súčasťou bola aj 4. rumunská armáda.

Pamätnú tabuľu odhalil súčasný predseda ZO SZPB Martin Cíberaj a bývalý predseda a dlhoročný člen ZO SZPB Július Šustrík.

Tejto významnej spoločenskej udalosti sa zúčastnili na základe dlhodobej spolupráce a osobného pozvania starostky obce Lilian Brondošovej aj členovia Oblastnej organizácie SZPB z Rožňavy.

Obyvatelia obce pri tejto príležitosti mali možnosť si v spoločenskej miestnosti obecného úradu vypočuť taktiež audiovizuálnu prezentáciu so spomienkami miestnych obyvateľov: „Gemerská Poloma počas 2. svetovej vojny od Samuela Sebastiána Očkaika“, sprevádzanú krátkym kultúrnym vystúpením detí z miestneho predškolského zariadenia.

Na záver spoločenskej akcie sa vedenie obce poďakovalo členom ZO SZPB a obyvateľom, ktorí sa podieľali na príprave a zorganizovaní tohto spomienkového stretnutia. **Milan Malček**

Z oslobodenia obce Šumiac

„Je to už 80 rokov, čo vkročila noha uboleného a uzimeného vojaka osloboditeľskej armády do obce Šumiac. Rumun, ktorého meno dnes nepoznáme, bol však prijatý našimi s veľkou úľavou a radosťou. Nebol, pravdaže, sám, ale boli ich desiatky...“ takto symbolicky opísal situáciu jeden z miestnych šumiacanov.

Oslobodenie obce Šumiac nepatrí medzi významné bitky 2. svetovej vojny, stojí však za povšimnutie, nakoľko práve malé príbehy stoja za tými veľkými.

Šumiac bol po potlačení SNP obsadený spočiatku nemeckou, neskôr maďarskou armádou. Tesne pred oslobodením sa však Nemci rozhodli posilniť obranu tejto horehronskej obce. Pamätníci tvrdili, že sa ich tu mohlo nachádzať až 300. Ubytovatelia boli, ako to bolo zvykom, v miestnych domoch a v obec-

nej škole, ktorá bola navôkol jediná moderná vysoká murovaná stavba s rovnou strechou, čo dávalo možnosť ju využiť ako ubytovňu i pozorovateľňu. Zo strechy školy sa ježili guľomety.

V noci z 28. na 29. januára 1945 sa však situácia zmenila. Cez husté lesy v smere od Rejdovej sa v tuhej zime predierali vojská Rumunskej kráľovskej armády, ktoré zrejme Nemcov prekvapili, nakoľko očakávali, že obranný boj sa uskutoční medzi Telgartom a Šumiacom (podobne, ako to bolo počas SNP, kde mali povstalci výhodu). Posádka nemeckej armády sa preto urýchlene siahla. Atmosféra v dedine bola napätá, nakoľko sa doniesli obyvateľom chýry o tom, ako Nemci v tle plienia obce, ktoré pomáhali povstalcom a partizánom. Medzi také patrili práve aj Šumiac, z ktorého bolo medzi partizánmi vyše 60 oby-

vateľov a do SNP sa ich zapojilo okolo 400 aktívne. Oprávnené sa teda obyvateľia obávali represálií.

Možno aj preto, že ich Rumuni prekvapili, Nemci sa rozhodli odísť, nakoľko nemali veľa času zaujať výhodnejšie obranné pozície pri Pohorelej. Zrejme sa tiež báli, že im Rumuni odrežú cestu v údolí Hrona pod Šumiacom. Pri odchode sa uspokojili len s narychlo pozbieranými zásobami jedla a dobytkom.

V časti Červená Skala, kde je významná dopravná križovatka a železnica, sa strhol krátky boj. Nemci, zamýňovali železničné mosty a niektoré objekty. Jeden most stihli pred postupujúcimi Rumunami odpáliť, na ostatné zrejme chýbal čas. Nemecká guľometná hliadka nedokázala udržať svoje pozície, nakoľko presila bola značná. V tejto malej epizóde veľkého konfliktu, zahynuli štyria rumunskí vojaci.

O to významnejšie bolo, keď vstú-

pili do spolu vyľudnenej obce, kde ich Šumiacania privítali. Ihneď im ponúkli miesto na oddych vo svojich domoch, maštaliach, i v miestnej škole, ktorú pár hodín predtým vyprázdnil Nemci.

„Uzimeným vojakom sa dostalo po niekoľkých dňoch nielen teplej stravy, ale aj odpočinku.“ Šumiac a osady v okolí sa na tie dni stali medzizastávkou pre stovky Rumunov, ale i Sovietov, ktorí postupovali na Brezno.

„Pri Durajovej stodole (asi 3 km od obce smerom na Pohorelú) prišli na hliadku Rusi, „kto ri zneli s našimi hvariet““. Pri ďalšej stodole boli Nemci. Jedni i druhí sa báli hlavy vystrčiť, tak tam v zime sedeli, až kým Rumuni nespustili útok. „Nemci vzjali nohy na chrbet a hýbaj het...“ Aj takéto príhody si ešte miestni pamätajú z rozprávania.

Našou úlohou je túto pamäť udržať a živiť pokiaľ možno čo najdlhšie.

Maroš Čupka, predseda ZO SZPB Šumiac

V žilinskej Chrasti odsúdili fašizmus!

Pripomenuli sme si 80. výročie hromadnej vraždy 32 antifašistov v žilinskej Chrasti, ktorých pred tým kruto mučili na gestape v Žiline. Spáchali ju katani Einsatzkomanda 13, oporného bodu Žilina, ktorí ich majú na svedomí vyše 400 – povstaleckých vojakov, mladých partizánov a antifašistov.

Vence úcty a sviečky k pamätníku obetí položili viceprimátor Ján Ničík, predseda ObV SZPB Juraj Drotár s členmi oblastného predsedníctva, členovia ZO SZPB č.3 pod vedením predsedu

Miroslava Kučeru, delegácie Klubu vojakov Žilina, Únie vojnových veteránov SR a mesta Žilina a JDS.

Tak, ako každý rok, plamienkami sviečok prišli vzdať úctu svojmu rodákovi Jozefovi Hodasovi, pozostalí, syn Ivan Hodas, pamätníci a ostatní občania Rosiny.

Na spomienkovom stretnutí bol jednomyselne odsúdený fašizmus a potvrdené „Stop fašizmu“.

Vojenské počty vzdali vojaci Žilinskej vojenskej posádky.

– JD –, foto MeÚ Žilina

Tri bratislavské organizácie si uctili pamiatku K. Šmidkeho

Pietna spomienka na Karola Šmidkeho, ako na významného organizátora SNP a jedného z aktérov Vianočnej dohody a spolupredseda ilegálnej SNR, sa uskutočnila 21. januára 2025 pri jeho pomníku v parku Andreja Hlinku v Bratislave Ružinove.

Spomienka bola zorganizovaná pri príležitosti 128. výročia jeho nedožitého narodenia. Česť jeho pamiatke! Ján Luhový

Archív druhýkrát prehovoril o oslobodení Poľska

Ústredný archív MO RF spolu s Ruským vojensko-historickým spoločenstvom (RVHS) odtajnil archívne dokumenty o oslobodení Poľska sovietskymi vojskami na západ od Visly a o vytvorení na ľavom brehu Odry predmostia na útok na Berlín. Prvé odtajnené dokumenty sa týkali operácie na oslobodenia Bieloruska a východného Poľska 1. bieloruským frontom (18. 7. – 2. 8. 1944).

Operácia Červenej armády na Visle a Odre bola vykonaná od 12. januára do 3. februára 1945 vojskami 1. bieloruského a 1. ukrajinského frontu. Výber 37 dokumentov o nej je zverejnený v osobitnej sekcii na portáli History.rf. „Sovietske vojská stáli pred úlohou prekonať sedem nemeckých obranných línií a dve prirodzené vodné bariéry – Vislu a Odru, ofenzívu bolo potrebné začať s predstihom: 6. januára 1945 vrchný veliteľ spojeneckých síl na západnom fronte Dwight Eisenhower hlásil do Washingtonu, že ak sovietske jednotky nezačnú novú veľkú ofenzívu, spojenecké sily na západe sa ocitnú v „najťažšej situácii“ (prebiehala bitka o Ardeny – pozn. Bojovník), povedal vedecký riaditeľ ruskej Vojensko-historickej

spoločnosti Michail Mjagkov.

V ten istý deň, 6. januára 1945, poslal britský premiér Winston Churchill osobný odkaz hlave sovietskeho štátu, najvyššiemu veliteľovi Josifovi Stalinovi. „V telegrame britský vodca požiadal Červenú armádu, aby zintenzívnila akcie na svojom fronte v súvislosti s ťažkou situáciou anglo-amerických spojencov v dôsledku nemeckého útoku v Ardenách. Najvyššie vrchné velenie predsunulo začiatok zimnej ofenzívy Červenej armády v Poľsku z 20. januára na 12. január 1945,“ poznamenal Mjagkov.

Počet nemeckých vojakov na začiatku operácie bol 800 tisíc ľudí. Nemci mali 4 tisíc diel a mínometov, ako aj vyše tisíc tankov a delostreleckých samochodiek.

Sovietskym jednotkám sa podarilo zabezpečiť početnú prevahu: mali vyše 2 milióny vojakov s 37 000 delami a mínometmi a vyše 7000 tankami a samochodkami.

„Jedným dychom,“ ako napísal generál Vasilij Čujkov, „Červená armáda s podporou formácií 1. poľskej armády rozdrvila nemeckú obranu a oslobodila veľkú časť územia Poľska. Sovietske jednotky navyše prekročili predvojnové hranice Nemecka, obsadili množstvo predmostí na rieke Odre a dostali sa na prístupy na Berlín,“ poznamenal Mjagkov.

Počas operácie Červená armáda rozdrvila 35 nemeckých divízií, ďalších 25 stratilo 50 až 70 % svojho personálu, zbraní a vojenského vybavenia, dodal vedecký riaditeľ RVHS.

Vojská 1. bieloruského a 1. ukrajinského frontu zajali až 150 tisíc nepriateľských vojakov a dôstojníkov, zničili a ukoristili vyše tisícštyristo diel a mínometov, vyše tisíc tankov a tiež okolo tisíc lietadiel. Nenávratné straty

na sovietskej strane predstavovali vyše 43 tisíc ľudí, sanitárne straty – asi 150 tisíc.

„Víťazstvo sovietskych vojsk zachránilo spojencov pred katastrofou na západnom fronte, sovietsky úder znemožnil Nemcom zvýšiť ich úspech v Ardenách, v dôsledku čoho uviazla posledná ofenzíva Wehrmachtu

– 17. september 1945 a neuctievajú si pamiatku 600 tisíc sovietskych vojakov, ktorí padli za nezávislosť poľského štátu. Z rozhodnutia poľských úradov búrajú pomníky vojakom Červenej armády a ich hroby sú znesväcované.

V poľských školách sa deti učia, že Európu oslobodili Ame-

na západnom fronte,“ zdôraznil Mjagkov.

A čo dnes?

„V súčasnom Poľsku, žiaľ, zabudli na rozhodujúci príspevok ZSSR do porážky nacizmu, neoslavujú deň oslobodenia Varšavy Červenou armá-

ričania s Britmi a Rusi boli vraj len „noví okupanti“. No, ak história Poliakov nič nenaučí, tak sa pre nich, skôr či neskôr, ako napísal Vasilij Kľučevskij, stane „dozorcom“, ktorý „prísne trestá za nenaucené lekcie,“ poznamenáva RVHS.

Vladimír Mikunda

Ako prebiehala Jaltská konferencia?

Pred jej začiatkom v roku 1945 sa Veľká Británia snažila presvedčiť USA, aby spoločne vyvinuli tlak na delegáciu ZSSR s cieľom dosiahnuť rozhodnutia prospešné pre britskú stranu – potvrdzujú to údaje, ktoré dostala sovietska zahraničná rozvedka z Londýna ešte pred jaltským stretnutím spojencov.

Jaltská konferencia (4. 2. – 11. 2. 1945) bola podľa historikov triumfom Sovietskeho zväzu. Krajina, ktorej armáda stála na okraji Berlína, si mohla diktovať vlastné podmienky. V mnohých ohľadoch bol úspech sovietskej strany v Jalte uľahčený aj informáciami o zámeroch Londýna a Washingtonu, ktoré dostala domáca roz-

vedka. Prezidentská knižnica (B. Jeľcina) na svojej webovej stránke zverejnila spravodajskú správu z Londýna, uloženú v archíve ruskej zahraničnej rozvedky a prijatú koncom januára 1945 „o stanovisku britskej delegácie na budúcom trojstrannom stretnutí náčelníkov ZSSR, USA a Veľkej Británie na Kryme“. Text správy bol kedysi publikovaný v zberke „Eseje o histórii ruskej zahraničnej spravodajskej služby“, teraz bola zverejnená fotokópia tohto dokumentu.

O jeho dôležitosti hovorí fakt, že ani v terajšej verzii nie je ani náznakom spomenutý zdroj informácie. „Nadchádzajúce stretnutie šéfov troch vlád bude príležitosťou pre tri veľmoci,

aby dosiahli dohodnuté rozhodnutia o otázkach ovplyvňujúcich celú medzinárodnú povojnovú situáciu. Táto konferencia sa uskutoční v čase, keď verejná mienka v Amerike a v menej výraznej forme tu (vo Veľkej Británii – pozn. red.) panuje znepokojenie z kontrastu medzi brilantnými snami o budúcom svete medzinárodnej spolupráce a tvrdou realitou, ktorá je výsledkom určitých udalostí v Európe,“ uvádza sa v správe.

„Preto len na takomto stretnutí sa dá účinne využiť kombinovaný vplyv Ameriky a tejto krajiny (Veľkej Británie – pozn. red.) na ovplyvnenie mysle Stalina. Je celkom možné, že Stalin teraz, keď je víťazstvo už na dohľad, kolíše medzi politikou

spolupráce a starou sovietskou líniou, vytvorenou „v izolácii“, uvádza dokument.

Podľa stanoviska britskej strany rozhodnutia konferencie v Jalte „určia kontúry budúcnosti a v tomto smere musíme vypracovať definitívny plán prípravy na konferenciu a okrem toho tam, kde je to potrebné, požiadať o predbežnú podporu pre naše názory od prezidenta“. Zároveň Briti nazvali „trochu prehnaným“ význam, ktorý Američania niekedy pripisovali vyhýbaniu sa „spoločnému úsiliu“ namierenému proti Moskve.

Otázky, ktoré mali na konferencii vyjadriť Churchill a britský minister zahraničných vecí Anthony Eden, zahŕňali, okrem iného, „problémy týkajúce sa budúcnosti Nemecka“ a „poľský problém“. Konferencia mala riešiť aj otázky, ktoré mali nastoliť „iní jej účastníci“ – vrátane komunikácie medzi spojeneckými armádami, no tejto diskusii sa radšej vyhýbame“.

Sem spojenci zahrnuli otázku prielivov Bospor a Dardanely od Čierneho po Stredozemné more. Veľká Británia chcela v podstate zabrániť ZSSR zvýšiť svoj vplyv vo východnej Európe a zabrániť tomu, aby sa Poľsko stalo štátom priateľským voči Sovietskemu zväzu. Londýn sa tiež snažil udržať si vplyv v južnej Európe.

Práve okolo Poľska, o zložení jeho budúcej vlády a o zá-

padných hraniciach štátu sa v Jalte rozpútali najtvrdšie spory. Východná Európa napokon zostala v sovietskej zóne vplyvu a západná Európa a Stredozemné more zostali vo sfére vplyvu Anglo-Američanov.

Otázka vytvorenia medzinárodnej bezpečnostnej organizácie bola vyriešená pozitívne. Účastníci konferencie sa dohodli na zvolaní konferencie v San Franciscu s cieľom založiť Organizáciu spojených národov. Stalin, Roosevelt a Churchill podpísali v Jalte tajnú dohodu, ktorá potvrdila Stalinov skorší sľub, že ZSSR vstúpi do vojny s Japonskom na strane spojencov 2–3 mesiace po kapitulácii Nemecka.

Podľa historikov britská delegácia v Jalte nespĺnila svoje plány pred konferenciou. Preto na jar 1945, ešte pred konečnou porážkou nacistov, britská armáda na pokyn Churchilla vypracovala plán operácie Nemysliteľné. Ten predpokladal prekvapivý útok 1. júla 1945 takmer päťdesiatich britských a amerických divízií na postavenia sovietskych vojsk v severovýchodnej Európe a vytlačenie Červenej armády z Poľska. Zvažovaná bola možnosť podpory britských a amerických jednotiek nemeckými divíziami, ktoré spojenci ponechali nerozformované v Šlezvicku-Holštajnsku a v južnom Dánsku. Tieto plány boli zmarené vďaka informáciám, ktoré dostala sovietska rozvedka.

Podľa ria.ru zo 4. 2. 2025

V utorok 4. februára sme si pripomenuli 80. výročie Jaltskej konferencie, na ktorej vedúci predstavitelia troch mocností (ZSSR – Josif Stalin, USA – Franklin Roosevelt, Veľká Británia – Winston Churchill) rozhodovali o kľúčových otázkach súvisiacich s koncom 2. svetovej vojny, vrátane podmienky kapitulácie Nemecka, jeho okupačných zón, reparácií a o povojnovom mierovom urovnaní.

- **Banská Bystrica:** Mária Gašparová 89, Ing. Bernard Pekár 88, Anastázia Krahulcová 89, Veronika Vajdová a Mária Ursínyová 84 rokov.
- **Bardejov 1:** Jana Mydlová 60, Marián Knap 60, Magdaléna Hovancová 70, Artem Fecko 81, Oľga Jaščušová 84 a Anna Cidilková 87 rokov.
- **Bardejov 2:** Mária Bereščaková 83 rokov.
- **Belá – Dulice:** Marta Kucháriková 98 a Peter Havran 75 rokov.
- **Bardejov 3:** Vlasta Fodorová 80, Mária Hudáková 90 a Mária Zajacová 80 rokov.
- **Bernolákovo:** Janka Jabričovská 82, Mária Nagyová 70 a Mária Kandráčková 81 rokov.
- **Blatná Polianka:** Mária Ivanová 81 rokov.
- **Bratislava-Karlova Ves:** Ludmila Chudíková 75 rokov.
- **Bratislava 20:** Anna Koričová 75 a Tibor Sliva 85 rokov.
- **Brezno 1:** Bartolomej Holindak 90, Viera Zeminová a Božena Stefusová 80, Mária Melicherová 70, Štefan Hudec

- 50, Anna Bubelinyová, Milan Bursa, Elena Medvedová, Jozef Mondl, Viera Nepsinska, Mariána Sabova, Elena Svarcova a Márie Ziburova 75, Oľga Hamajova 85, Vlasta Kianicova a Ľubica Lacikova 65 rokov.
- **Brezno 2:** Jana Truneková 65 rokov.
- **Cinobaňa:** Ľubica Barová 60 rokov.
- **Čabiny:** Oľga Džupinová 70 rokov.
- **Dolný Kubín:** Ing. Tatiana Čanadyová 70, Juraj Lukáš 75 a Jana Vaceková 65 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Marta Doležalova 80 rokov.
- **Galanta:** Mgr. Alena Tušková 65 a Agáta Žalkovičová 60 rokov.
- **Gerlachov:** Mária Hudáková 60 rokov.
- **Harmanec:** Emil Kolesár 81 rokov.
- **Hnúšťa:** Zdenka Brádnianská 55 a Pavlína Žeravá 80 rokov.
- **Hostie:** Elena Godavcová 45 a Mgr. Viera Krajčová 60 rokov.

- **Hrachovo:** Ľubica Šarkanová 70 a Ondrej Kvietok 60 rokov.
- **Jarabina:** Mária Džadíková 65, Jozef Janoščík 75 a Anna Sukovatá 60 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Darina Bamburová 75 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Stanislava Boršošová 65 rokov.
- **Lastomír:** Mária Malíková 84 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Jozefína Tonhauserová 84 a Anton Chalmovský 81 rokov.
- **Lipt. Mikuláš:** PhDr. Oldřich Vaněk, CSc. 81, Ing. Ján Kramár 65, Peter Durnota 45, Ing. Marián Ždila a Ing. Ján Obešter 65 rokov.
- **Lovinobaňa:** Jolana Bellová 75 rokov.
- **Lučenec:** Anna Škamlová 84, Peter Gottreich, Mária Bariaková a Alena Lacková 70 a Dáša Zoková 88 rokov.
- **Ľubietová:** Pavol Potancok 60 rokov.
- **Malinová:** Tibor Mikula 55 rokov.
- **Martin – ZO SZPB plk.**

- Pelcrovej:** Ľuba Tomčányiová 75 rokov.
- **Medzibrod:** Marta Zázrivecová 85 a Vlasta Huťková 65 rokov.
- **Medzilaborce:** Ludmila Bejdová 45 a Vasil' Jacečko 70 rokov.
- **Michalovce:** Mgr. Anna Rejmanová 75, Mgr. Klára Sidorová 84, Rozália Rakarová 75, Jolana Slavianinová 86, Miroslav Sinčák 70 a Zinaida Lysan 90 rokov.
- **Myjava:** Anna Šimová 82 a Tatiana Feriancová 30 rokov.
- **Nacina Ves:** Blažej Medzibrodský 75 rokov.
- **Nová Baňa:** Jozef Barniak 70 rokov.
- **Nová Ľubovňa:** Helena Bondrová 65 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Anna Šopová 70 rokov.
- **Poltár:** Ladislav Kamenský 85 a Iveta Švarcbacherová 65 rokov.
- **Prievidza – ZO SZPB pri HBP a.s.:** Anton Svitok 82 rokov.
- **Revúca – ZO SZPB gen. Viesta:** Vincent Blanár 91, Irena Návojevová 84, Ján Málík 82, Gejza Szekely 80, Mária Geržová a Mária Szókeová 75 a Daniel Sokol 60 rokov.
- **Rožňava:** Margita Brúdzová 75 a Norbert Adamec 55 rokov.
- **Sečovec:** Anna Petrovská 99, Anna Svatková 94 a Anna Bajusová 94 rokov.
- **Selce:** Zuzana Patrasová 83 rokov.
- **Senec:** MUDr. Olinka Čerba-

- ničová 85, Mgr. Terézia Snohová 75, Eva Martonová 70 a Peter Ďordai 55 rokov.
- **Sobrance:** Marcela Irchová 74 rokov.
- **Sliach:** Rastislav Bobor 60 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Valent Jeržembovský 75, Mária Poľanská 81 a Jaroslav Zelený 75 rokov.
- **Strážske:** Ing. Darina Dobisová 65, Božena Sojková a Anna Suchá 75, Ing. Eva Búciová 85, Ladislav Vedra 55, Jolana Megelová 81 a František Ihnát 89 rokov.
- **Šarišské Jastrabie:** Michal Lazor 75 rokov.
- **Špania Dolina:** Marta Fábiková 81 a Milan Lačný 85 rokov.
- **Trebišov:** Emília Gibová 89 a Michal Siedlecký 90 rokov.
- **Trenčín 1 – ZO SZPB gen. Goliana:** Mária Chudíková 87, Ing. Roman Stopka 55 a Rozália Šrámková 89 rokov.
- **Trhovište:** Mária Semjanová 60 rokov.
- **Utekáč:** Júlia Juricová 85, Rozália Murínová 82 a Vladimír Lupták 65 rokov.
- **Veľaty:** Elena Čuchračová 90 a Bernadeta Havrilová 70 rokov.
- **Zálužice:** Ivan Kužár 75 rokov.
- **Zem. Kostol'any:** Mária Karaková 70 rokov.
- **Žabokreky nad Nitr.:** Brigita Gallová 81 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Klára Teglovičová 80 a Rozália Víťazková 82 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Blahoželáme

Predseda oblastnej organizácie SZPB Poprad Michal Kopko a tajomník oblastnej organizácie Brezno, spoločne navštívili Juliánu Bohunčákovú, jednu z posledných priamych účastníkov protifašistického odboja v oblasti Poprad, v ZO SZPB Liptovská Teplička pri jej jubileu 96 rokov.

Pri tejto príležitosti jej odovzdali Pamätný odznak so stužkou 1. stupňa udelený predsedom OblV SZPB Poprad a popriali jej veľa zdravia do ďalších rokov.

Juliána Bohunčáková ako 15 ročná aktívne spolupracovala s partizánskou brigádou Jánošík. Napriek veľkému počtu Nemcov v dedine, aj v tvrdej zime podieľala sa na zásobovaní partizánov, ktorých veliteľom bol Ernest Bielik.

Je členkou SZPB od jej začiatku. Aktívne spolupracovala so ZO SZPB v Pohorelej.

MK

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bratislava – Staré Mesto:** Elena Hrčková 93-ročná.
- **Brusno:** Božena Kindernayová 62-ročná.
- **Hrachovo:** Milan Vetrák 77-ročný.
- **Hrušov:** Cecília Bendíková 84-ročná.
- **Lipt. Mikuláš:** Želmíra

- Klobušiaková 92-ročná.
- **Medzibrod:** Dušan Prievalský 77-ročný.
- **Slovenský Grob:** Jozef Patterman 71-ročný.
- **Valaská:** Terézia Kúdelková 87-ročná.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Zazneli vzácne spomienky

Zostavovateľ publikácie *Memoriabilita/Spomienky 2. Ladislav Skrak, tajomník Klubu umelcov ... a predseda Klubu výtvarných umelcov a teoretikov, pripravil 23. 1. 2025 už jej druhý krst s neformálnym spoločným stretnutím autorov publikácie za účasti predsedu Výboru NR SR pre kultúru a médiá Romana Michelka a predsedu SZPB Viliama Longauera.*

S ohľadom na to, že už išlo o následný krst s predstavením prvých výťažkov, zostavovateľ sa dobrovoľne vzdal svojho tradičného príhovoru a vyzval prítomných autorov, aby sa podelili o svoje podnetné poznatky a tvorivé inšpirácie, ktorými prispeli k vytvoreniu zaujímavého kolektívneho diela. Ich osobné výpovede doplnili v publikácii nedopovedané vzácne oživujúce spomienky na SNP a oslobodenie od nemeckého nacizmu a fašizmu pred 80-timi rokmi.

Predseda parlamentného výboru R. Michelko ocenil aktivitu Klubu vý-

tvárnych umelcov a teoretikov. Súčasne sa pozitívne vyjadril k žiadosti o pomoc pri organizovaní budúcich aktivít Klubu, ako je pripravovaná výstava na Západnej terase Bratislavského hradu... Všetci prí-

Roman Michelko, predseda Výboru NR SR pre kultúru a médiá (vľavo), Ladislav Skrak, tajomník Klubu umelcov ... a predseda Klubu výtvarných umelcov a teoretikov (uprostred) a Viliam Longauer, predseda SZPB opätovne pokrstili publikáciu *Memoriabilita/Spomienky 2*.

tomní po príjemnom neformálnom posezení odchádzali s ešte „teplým“ výťažkom publikácie *Memoriabilita/Spomienky 2*.

Ďalšie informácie sú v *Bojovníkovi* č. 1/25 s. 15 „Krstili sme *Memoriabilita/Spomienky 2*“.

Text a foto: Vladimír Dobrovíč

V Japonsku vyšla kniha o genocíde v Donbase

Japonský historik Takeyuki Tanaka napísal a vydal knihu „Alej anjelov“ o genocíde, ktorú kyjevský režim vykonal na obyvateľoch Donbasu v rokoch 2014 až 2022. Publikácia by vraj mala napomôcť Japoncom prebudiť sa z prozápadnej propagandy.

Názov knihy a podtitul „Kronika 8-ročnej genocídy Ukrajincom proti Ukrajincom (2014–2022)“ výrazne vyčnieva zo série mainstreamových téz propagovaných tradičnými japonskými médiami a vládou krajiny.

Ako je známe, oficiálne Tokio plne zdieľa euroatlantický prístup k ukrajinskej kríze a zo súčasného konfliktu na Ukrajine viní Moskvu. Japonské úrady zároveň ignorujú udalosti, ktoré predchádzali začiatku špeciálnej vojenskej operácie.

Zobuď sa z propagandy

Ako Tanaka povedal RIA Novosti, knihu sa rozhodol napísať, okrem iného, preto, že japonská vláda ignorovala skutočný dôvod začatia ruskej špeciálnej vojenskej operácie. „Keď Rusko... spustilo špeciálnu vojenskú operáciu na ochranu životov a práv obyvateľov Donbasu, japonská vláda ignorovala dôvod a považovala Rusko za nemorálnu krajinu, ktorá jednostranne napadla Ukrajinu. Japonská televízia, noviny, časopisy a vedci sú kritizovaní Ruskom, pretože vyjadrili podporu a solidaritu neonacistickým orgánom Ukrajiny,“ povedal.

Podľa neho boli mnohým japonským občanom „vymyté mozgy“ propagandou japonskej vlády, pretože uverili, že Rusko sa mýli. Preto protiruské nálady zosilneli.

Japonská propaganda však nie je pravdivá, „japonská vláda sleduje politickú propagandu Spojených štátov amerických a západoeurópskych krajín, čo sú nebezpečné postoje, ktoré zničia priateľské vzťahy medzi Japonskom a Ruskom, na vytvorenie ktorých naši predchodcovia tvrdo pracovali,“ povedal Tanaka.

Autor uviedol, že vo svojej knihe chcel japonskému ľudu sprostredkovať pravdu, že „tým zlým nie je Rusko, ale neonacistický režim na Ukrajine, ktorý ako bábkovú vládu vytvorili Spojené štáty v dôsledku tzv. násilného prevratu, Euromajdanu v roku 2014“.

„Zobíral som na to čo najviac fotografií a vyjavil som pravdu o ôsmich rokoch, počas ktorých neonacistický režim, bábkovia Spojených štátov, oslavujúca banderizmus, pokračoval v brutálnom vraždení Ukrajincom,“ povedal Tanaka. Dodal, že jeho cieľom bolo pomôcť japonskému ľudu „prebudiť sa“ z propagandy.

„Rozhodol som sa napísať a vydať túto knihu, aby sa japonský ľud prebudil z propagandy Spojených štátov, západnej Európy a budúcej japonskej vlády, aby bola pochopená spravodlivosť Ruska,“ dodal autor knihy.

Online recenzie

V rebríčku literatúry o politike v japonskom segmente Amazon sa kniha dostala už na druhé miesto. Jeden z používateľov služby zanechal krátky komentár k publikácii: „Chcem, aby ste poznali pravdu.“

Klient pod prezývkou „Busan“ nazval knihu „pokladnicou informácií z prvej ruky z ruskej strany“. Poznamenal, že obsahuje množstvo zaujímavých materiálov, najmä „týkajúcich sa námestníčky amerického ministra zahraničných vecí Victorie Nulandovej počas revolúcie na Majdane“, ako aj „fotografie masakry v Odesse“. Podľa používateľa by mal človek po prečítaní tejto knihy pochopiť, že vyhlásenia Spojených štátov amerických a krajín NATO o túžbe Ruska porušovať medzinárodné právo, sú lži.

Preklad Bojovník

Moderní ideológovia Západu sa stali dedičmi nemeckého nacizmu

Nedávno sa pozornosť ruskej verejnosti upriamila na dve knihy objavené v knižkupectvách. Sú to „*Deti Ireny*“ od Tilar Mazzeo a „*Všetko svetlo, ktoré je pre nás neviditeľné*“ od Anthonyho Dorra. V oboch sa hanobí obraz sovietskeho vojaka – osloboditeľa.

V Dorrovej knihe nájdeme farbistú scénu, ktorá má z čitateľa vytlačiť slzu: ruskí vojaci znásilnia celú nemeckú rodinu, pričom dôstojník nevysvetliteľne recituje mená svojich mŕtvych kamarátov. Na inom mieste autor takto opisuje sovietskych partizánov: „Mizerní samotári, otrhaní a špinaví“.

A ak si prečítate Mazzeovu knihu, venovanú hrdinskej záchránkyni poľských Židov Irene Sendlerovej, na istom mieste sa dozviete, že sovietski vojaci údajne znásilnili takmer všetky ženy v Krakove (tentoraz nie Nemky, ale Poľky).

Čo je tu zarážajúce?

Zarážajúci je fakt, že sovietski vojaci sú potieraní čiernou farbou ad hoc, bez nejakého jasného účelu alebo dejovej nutnosti, jednoducho preto, že je to teraz zvykom. A to „teraz“ nie je po začiatku Špeciálnej vojenskej operácie, pretože Mazzeova kniha vyšla v roku 2016 a Dorrov román v roku 2014. Dalo by sa povedať, že nastala nová západná optika, v ktorej je všetko, čo sa dialo na Východnom fronte, spravídla mimo zorného poľa jemnocitného a veľa premýšľajúceho západného intelektuála.

Na čo zabudli nemeckí vojaci pri Moskve, na Volge, v Donbase? To je úplne jedno. Zablúdili do krajiny tvorov so psími hlavami; pravdepodobne úplnou náhodou. V tejto optike sa porušuje príčinná súvislosť medzi udalosťami: sovietski vojaci sa v roku 1945 akoby z ničoho nič objavili na území Poľska, Maďarska, Nemecka a všetkých vyrušia. Bránia im normálne žiť, zachraňovať Židov, využívať prácu otrokov. A ich príchod po vyše troch rokoch vojnového odriekania vôbec nepripomína osloboditeľov v naleštenej zbroji.

Bez zmienok o osloboditeľoch

Na mnohých miestach Európy už pomníky sovietskeho vojaka nerušia oči obyčajných ľudí. Boli „dekomunizované“. V súlade s tým sa pamäť oslobodenia v hlavách ľudí rozpadá. Úrady a médiá európskych krajín túto pamäť úspešne likvidujú.

Napríklad francúzsky denník *Le Monde* nedávno uverejnil článok o tábore smrti Treblinka. Veľmi dojímavý je príbeh dôchodcov Pawla a Ewy Sawických, ktorí zhromažďujú informácie o mŕtvych a každoročne čítajú ich mená na pamätníku. Spomína sa aj smutný osud predvojnového Poľska, ktoré „zničil holokaust a Jaltské dohody“. Na obrázku

však chýba Červená armáda, ktorá väzňov tábora oslobodila! Osloboditelia sú tu zbytoční, prišli bez jasného dôvodu a priniesli so sebou len utrpenie. Nečudo, že Rusko nebolo pozvané na 80. výročie oslobodenia Osvienčimu.

Tvrdá pravda o vojne

Treba priznať, že neskrývame ťažké fakty o vojne. Existuje román významného frontového spisovateľa Vladimíra Bogomolova „Môj život, alebo si sa mi prisnila“.

Román je z veľkej časti dokumentárny a početné dokumenty, ktoré autor cituje, hovoria samé za seba. Podrobne sú opísané prípady opilstva, rabovania a znásilňovania. Niektoré opisy sú drsnejšie ako fantázie Anthonyho Dorra. Je tu však nuansa: ide o zločincov, ktorí boli zadržaní a potrestaní podľa zákona a rozkazov velenia; najčastejšie zastrelení.

Sovietske vedenie nepripúšťalo žiadnu neľudskú manipuláciu s nemeckým ľudom. Preto sa podarilo vytvoriť štát v nimi okupovanej časti Nemecka, ktorý sa na desaťročia stal najvernejším spojencom ZSSR. Bogomolov však uvádza aj ďalšie zaujímavé dokumenty.

Sú medzi nimi listy nemeckých vojakov do vlasti, svojich milovaných Frau. A aj bez týchto dokumentov by bol obraz vojny neúplný.

„Náš geniálny führer si všetko správne vypočítal a zaútočil na týchto divochov včas.“ Alebo: „S Rusmi sa vôbec nedá súcitiť a utekajúcich Rusov sme v obrovských počtoch vyhladili.“ Alebo: „V rámci odvety sme postrieľali všetko, čo sa v dedine hýbalo, a podpálili domy“. A tu je list Heinricha Demela, vedúceho skupiny kronikárov Wehrmachtu: „Musíme okamžite, viditeľne a presvedčivo ukázať nemeckému národu a celej Európe, že sovietske Rusko je mnohomiliónová masa rasovo menejcenných, zdegenerovaných bastardov: Židov a Aziatov, ktorí predstavujú obudné nebezpečenstvo pre civilizované ľudstvo.“

Z tohto hľadiska je pozoruhodná skúsenosť doktora Müllera, ktorý v psychiatrickej liečebni na Ukrajine nakrútil tučet či dva psychiatrických pacientov a obliekol ich do uniform komisárov a veliteľov Červenej armády. Nakrúcaní z rôznych uhlov, špinaví a neoholení, predstavujú celú galériu nechutných, odporých, agresívnych idiotov.“

Vojnové zločiny hitlerovcov na sovietskej pôde teda neboli excesmi jednotlivých nevedomých vojakov, ale výsledkom systematického ideologického spracovania, ktorého cieľom bolo odlúďštenie Rusov a ostatných národov Ruska. A v súčasnosti je obyvateľstvo západných krajín podrobené presne takému istému spracovaniu. Preto možno moderných ideológov Západu právom nazvať dedičmi nemeckého nacizmu.

AM z 22. 1. 2025, výňatok

Existuje mimozemský život?

Vedci vraj môžu zistiť existenciu a počet mimozemských civilizácií už o 10–30 rokov. V najbližších desaťročiach to vraj umožnia schopnosti modernej vedy, vyhlásil v rozhovore s americkým blogerom Alexejom Friedmanom Adam Frank, profesor fyziky a astronómie na Univerzite v Rochestere.

„Je to úžasná vec, že po dva a pol tisícročí vzajomného kričania <...> máme konečne príležitosť odpovedať na túto otázku. V nasledujúcich 10, 20, 30 rokoch budeme mať na to vhodné údaje,“ vyhlásil.

Astronómia podľa neho nemusí nájsť mimozemský život v čase, ktorý naznačil, ale štú-

dium planét, podobných Zemi, postupne zhodnotí rozsah šírenia života vo vesmíre. „Ak príroda nemá nejaký druh predsudkov voči civilizácii, potom nie sme prví, komu sa to stalo niekde inde v kozmickej histórii,“ zdôraznil.

Odtajnená správa Pentagonu o riešení anomálií všetkých domén (AARO) za rok 2024 uviedla, že po preštudovaní 118 anomálnych javov agentúra nedokázala nájsť stopy mimozemskej aktivity, živých bytostí alebo technológií. Analyzovaných bolo ďalších 174 prípadov, no ich vyšetrenie ešte nebolo oficiálne uzavreté. Lenže ani tieto prípady, zatiaľ, nenaznačujú existenciu mimozemského života.

-r-

ZRNKÁ HUMORU

Syn sa pýta otca.

– Oco, v čom je podstata americkej zahraničnej politiky?

Otec sa na neho prísne pozrie a vzápätí mu vypáli jednu po ústach.

– A to je za čo, otec?

– Podozrievam ťa, že si mi ukradol 50 eur.

– Lenže ja som ti ich neukradol!

– Mlč a rýchlo mi ich vráť. A ďalších 50 eur ako odškodnenie za morálnu škodu.

– Oco, ale veď si mi nijako nedokázal, že ja som ťa okradol.

– No práve, synček, v tom je tá podstata americkej zahraničnej politiky!

Také jednoduché a ona to nevie!

Muž priniesol domov nový televízor.

Manželka sa ho pýta. – Pretože je na obale zobrazený sklenený pohár?

– Pretože takýto nákup treba aj zapíť.

* * *

Viem, že múdre myšlienky ma stále prenasledujú. Lenže ja som i tak rýchlejší!

* * *

– Môj dedko bol cez vojnu spojárom, hovorí školáčik kamarátovi a dodáva:

– Zachoval sa hrdinsky!

– Čo vykonal? – pýta sa kamarát.

– Aby sa Nemci nedozvedeli obsah správy, tak zjedol holuba!

Kamaráti z mokrej štvrte

– Kedy mi vrátiš tých 50 eur, čo som ti požičal, pýta sa jeden.

– Ja sa ti na nič nepamätám, bol som totálne na mol.

– Nehnevaj sa, ale to ma vôbec nezaujímá! Požičal si si, tak vracaj.

– Nehovor, že ty si nebol nikdy totálne pod parou, pýta sa druhý.

– Samozrejme, že bol! Aj v tento piatok.

– No vidíš, a práve vtedy som ti dlh vrátil.

Pravdu neskrýješ

– Počuj, vieš o tom, že ťa tvoja manželka nazýva somárom?

– Však je to pravda, keď som si ju vzal!

Nepanikár

– Keď sa ti ráno v opici zubná kefka nezmesť do úst, tak je to kefka na topánky!

* * *

Vek človeka sa dá určiť podľa očí. Čím ďalej sú od zadku, tým je starší!

PROTI HITLEROVI, HORTHYMU I KLÉROFAŠIZMU

1936: 8. februára predseda vlády Milan Hodža rokuje v Paríži o pláne na spoluprácu podunajských štátov a o vytvorení systému kolektívnej bezpečnosti.

1937: 10. februára v Španielsku založili prvú guľometnú rotu Jana Žižku, v ktorej bojovali Česi a Slováci.

1937: 18. február. Napriek tomu, že čs. vláda v tento deň prijala Program národnostnej politiky, ktorým vyšla v ústrety požiadavkám sudetských Nemcov, SdP dokument odmietla. Henlein to v roku 1941 komentoval takto: „Práve tu, v dunajskej kotline a Sudetoch povstali hlásatelia Veľkého Nemecka, práve tu zapustila korene idea pangermanizmu... Aby sme sa spočiatku vyhli zásahom českých úradov a rozpusteniu, museli sme spočiatku skrývať našu príslušnosť k národnému socializmu.“

1939: 12. februára v Nouzove pri Unhošti sa tajne zišli českí ministri gen. A. Eliáš, J. Havelka, L. Feierabend, V. Klumpar a ďalší. Dohodli sa, že vojenským pučom sa zmocnia Slovenska!

1939: 21. február. Na prvom pracovnom zasadnutí Slovenského snemu predseda vlády Dr. J. Tiso predniesol jeho programové vyhlásenie. Medzi iným povedal: „...budujeme svoj štát, svoj nový štát, svoj slovenský štát. ...Nechceme byť a nebudeme otrokmi žiadnej ideológie, ktorá by nevyvierala z našej slovenskej tradície a ktorá by bola cudzia nášmu kresťanskému slovenskému charakteru.“

1940: 22. februára je prijatý zákon o pozemkovej reforme, týkajúci sa výlučne židovských vlastníkov.

1942: 5. februára na základe čs.-sovietskej dohody z 18. 7. 1941 a Vojenskej dohody vrchných veliteľstiev ZSSR a ČSR z 27. 9. 1941 vytvorili internovaní príslušníci Českej a Slovenskej légie v Buzuluku jadro československej jednotky, ktorá sa od 15. 6. 1942 nazývala 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR.

1944: 1. február. Vo Veľkej Británii bola vybraná skupina pilotov, zložená z 13 dôstojníkov a 8 rotmajstrov pod velením škpt. Františka Fajtla, ktorá odišla do ZSSR.

1945: 2. februára partizáni z oddielov Vpred a Pomstiteľ a odriadu Operácia raketa (12 Slovákov, 6 Rusov a Ukrajincov) sa bez strát postavili na odpor nemeckému trestnému komandu (25 mŕtvych a 14 zajatých), aby uchránili povstaleckú obec Staré Hory a jej občanov.

1945: 1. február. V Košiciach začala pôsobiť pre oslobodené územie delegácia SNR, ako jej najvyšší výkonný orgán.

1945: z 13. na 14. februára sa konal legendárny prechod Nitrianskej partizánskej brigády cez front rozvodneným Hronom k Červenej armáde v priestore Orovnica – Tekovská Breznica pri Hronskom Beňadiku. Zahynulo tam 80 členov brigády a medzi nimi aj štyria bulharskí partizáni – vysokoškólači.

1945: 16. februára sa v Kežmarku koná slávnostná prehliadka 1. čs. tankovej brigády v ZSSR.

1945: 17. – 24. februára prebiehal boj o hronské predmostie. Na Slovensku, aj v celej ČSR sa v oslobodzovacích bojoch iba v tomto jedinom prípade tri razy bojovalo o ten istý priestor. Podobnou situáciou bola opätovná strata L. Mikuláša, ale nikdy nešlo o stratu takého rozsiahleho priestoru, akým bolo hronské predmostie. Fašisti tu stratili 104 tankov, 86 samochodiek, 4580 mužov.

1945: 19. februára pri Brezne prechádza Hlavný štáb partizánskeho hnutia v ČSR cez front a v Mýte pod Ďumbierom sa spojil s Červenou armádou.

1945: 21. februára anglo-americké letectvo bombarduje Bratislavu.

1945: 23. február. Keďže v zaisťovacom tábore pre Cigánov v Dubnici nad Váhom vypukol škvrnitý tyfus, Nemci 23. februára 1945 zavraždili všetkých chorých Rómov.

Odohrali sa aj ďalšie prípady vraždenia Rómov na Slovensku, napr. v Kremničke, vo Zvolene, Brezne a pod.

1945: 27. februára v bojoch 2. čs. partizánskej brigády s jednotkou Edelweiss v chotári obce Bzince pod Javorinou padlo 16 partizánov. Komando popravilo 27 zranených partizánov a občanov na cintoríne v Novom Meste nad Váhom. Pri osade Cetuna padol aj partizánsky veliteľ Miloš Uher.

1945: 27. februára Predsedníctvo SNR vydalo nariadenie o konfiškácii pôdy Nemcov, Maďarov a zradcov národa.

1946: 14. február. Vznik prvého zákona venovaného účastníkom boja proti fašizmu („zákon č. 34/1946 Zb.“).

1947: 10. február. Parížskou dohodou boli zrušené Viedenské arbitráže a obnovené boli hranice pred Viedenskou armatúrou.

1949: 9. februára sú Baťovany za zásluhy v SNP premenované na Partizánske.

1955: 8. februára je vládny nariadením č. 6/1955 zriadený titul Hrdina Československej (neskôr socialistickej) republiky.

1961: 27. februára je areál obce Kalište vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.

pomôcky: LUTON, RE-PIN, IMP, RP, MASUR	MPZ Filipín	kyprí pluhom	zívnutie	zbavil nečistoty vodou	bývalý austrálsky tenista	autor výroku: DÉMO-KRITOS	kopnutím odrazil	patriaci kronikárovi	Akadémia múzických umení	ženské meno	štípec na úpravu	oblízal
4. časť tajničky						rieka v Rusku				otec		
česká TV stanica						mrmľal				orgány zraku		
pomôcky: LITORAL	pobrežný, po ne-mecky	2. časť tajničky ohmatata										
letecké opravovne (skr.)			londýnske letisko						cudzie ženské meno			
názov družice USA			náhly útok		ruský maliar					3. časť tajničky		zn. čistiaceho prášku
sídlo v Dánsku					kartová hra						chem. zn. hliníka	
prípravok na čistenie okien					chem. zn. argónu						51 rímskymi číslicami	
služobné hlásenie					prelamoval							živocísný tuk
mohamedánsky boh					rozťapaj							citoslovce upozornenia
vyladuje					dávala radu							
					obidvoje							
					drobný živočích s dlhými nohami							osobné zámeno

Správne vylúštenie tajničky z č. 1/25 znie: Najlepšie veci v živote sú zadarmo. Knihu z vydavateľstva Torden posielame: Milan Urban, Svätoplukova 9, 075 01 Trebišov.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.